

53 45
๖๒๔๔ ก
๖ ๒

การศึกษาคานิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในวิทยาลัยครูภาคกลาง

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุจินาถ รัตนจรรยา

13 กพ. 2528

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ตุลาคม 2527

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

155987

การศึกษาคำนิยามพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในวิทยาลัยครูภาคกลาง

บทคัดย่อ

ของ

สุตินาถ รัตนจรณะ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2527

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักศึกษา
วิทยาลัยครูภาคกลางว่าอยู่ในระดับใด และเพื่อเปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของกลุ่ม
ตัวอย่างที่แตกต่างกันในด้านเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับชั้นเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4
ในวิทยาลัยครูภาคกลาง 5 วิทยาลัย จำนวน 780 คน การสุ่มนักศึกษาในแต่ละระดับชั้น ใช้
วิธีการสุ่มอย่างง่าย

ผลการศึกษาปรากฏว่า

1 นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อยู่ในระดับสูงกว่า
ปานกลางทุกด้าน (3.5 ขึ้นไป) ยกเว้นด้านการประหยัดและออมซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง (3.39)

2 นักศึกษาหญิงมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการทุกด้านสูงกว่านักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

3 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการสูงกว่านักศึกษา
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 4 ด้าน คือ ค่านิยม
ด้านการพึ่งตนเอง ขอบมันเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และด้านการมีความรักชาติ ศาสนา ชาติไทย แต่ไม่พบ
ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการประหยัดและออม

4 นักศึกษาที่มีระดับชั้นเรียนสูงมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการแตกต่างกับนักศึกษาที่มีระดับ
ชั้นเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 4 ด้าน แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติในด้านการประหยัดและออม และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ในค่านิยม

4 ด้านที่แตกต่างกันพบว่านักศึกษามีค่านิยมสูงกว่ากัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

4.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่านิยมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในด้านการพึ่งตนเอง
ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบด้านการมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย และด้านการ
มีความรักชาติ ศาสนา ชาติไทย

4.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 ต่างก็มีค่านิยมสูงกว่าชั้นปีที่ 4 ในด้าน
การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ยิ่งไปกว่านั้น นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่านิยมสูงกว่าชั้นปีที่ 3 และ
นักศึกษาระดับปีที่ 2 มีค่านิยมสูงกว่าชั้นปีที่ 1 อีกด้วย

A STUDY OF THE FIVE BASIC VALUES OF THE UNDERGRADUATE
STUDENTS IN THE TEACHER'S COLLEGES IN THE
CENTRAL PART OF THAILAND

AN ABSTRACT

BY

CHUTHINATH RATANAJARANA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
October, 1984

This study had two major purposes. The one was to ascertain the extent of the Five Basic Values (self - reliance, industriousness and perseverance, and responsibility, thrift and saving; orderliness/ discipline and conforming to regulations and laws, leading one's life with religious virtues, and patriotism, religiousness, and loyalty to the monarchy) held by undergraduate students from Teacher Colleges in the Central Region of Thailand. The other was to investigate whether a significant difference exists among those students with different sexes, levels of academic achievement, and levels of education.

Seven hundred and eighty samples were randomly drawn from the first year to Fourth year undergraduate student in five Teacher Colleges in the Central Region of Thailand.

The results found in this study were as follows:

- 1 Teacher college students in the Central Region exhibited every basic values at the above - average level (3.5 and up) except "thrift and saving" (3.39)
- 2 Female students were significantly better than male students in all aspects of basic values at .05 level
- 3 Higher - achieved students were significantly better than lower - achieved students in all but the "thrift and saving" aspect of basic value at .05 level
- 4 Overall, there was a significant difference among students with different levels of education in all but the "thrift and saving" aspect of basic value at .05 level. The Scheff'e multiple comparison test revealed the following results

4 1 The sophomores were better than the seniors in "Self - reliance, industriousness and perseverance and responsibility", "orderliness/discipline and conforming to regulations and laws", and "patriotism, religiousness and loyalty to the monarchy".

4 2 The seniors were poorer than other groups of students in "leading one's life with religious virtues". For this value, it was also found that the sophomores were better than the freshmen and the juniors

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจําตัวของนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

..... ๒๕ประธาน .. ๒๕ประธาน

..... กรรมการ .. กรรมการ

.. ..กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยดีเนื่องจากความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวนา พรพจน์กุล อาจารย์วัฒนา ศรีสัตย์วาจา และอาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์ ที่ได้รับเป็นประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ รวมถึงการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านอาจารย์ทั้งสามเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอธิการ และคณะอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และขอขอบใจนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณอาจารย์สุนทร สุวรรณโณม และอาจารย์อำนาจ มั่นทน แห่ง ศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์ เพชรบุรีวิทยาเขตฯ ที่ได้ช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ อาจารย์ทุกท่านที่ให้การสนับสนุนในการศึกษาและทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงมาด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่กล่าวถึง ตลอดจนขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ด้วยความจริงใจอีกครั้งหนึ่ง

รุตินาถ รัตนจระณะ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
✓ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
✓ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
✓นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ..	11
✓แนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีค่านิยม	13
พัฒนาการของค่านิยม	14
เกณฑ์สำหรับพิจารณาค่านิยม	15
ความจำเป็นในการสำรวจค่านิยม	16
✓การพิจารณาสร้างเสริมค่านิยม	17
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
✓สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	30
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	31
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ..	31
✓วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	32
✓เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ..	33
✓วิธีการสร้างและลักษณะของเครื่องมือ ...	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
ตอนที่ 1 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา	43
ตอนที่ 2 แสดงระดับค่านิยมพื้นฐานห้ประการของนักศึกษา	
วิทยาลัยครูภาคกลาง	45
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐานห้ประการของนักศึกษา	
วิทยาลัยครูภาคกลางที่มีเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
และระดับชั้นเรียนแตกต่างกัน	46
5 บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	57
บทย่อ	57
✓ ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	57
✓ วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	57
✗ การวิเคราะห์ข้อมูล	58
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
{ อภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	74

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามระดับชั้นและวิทยาลัยครู	32
2 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา	44
3 แสดงระดับค่านิยมพื้นฐานหาประการของนักศึกษาวิทยาลัยครู ภาคกลาง	45
4 เปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐานหาประการของนักศึกษาวิทยาลัยครู ภาคกลาง เพศหญิง และเพศชาย	46
5 เปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐานหาประการของนักศึกษาวิทยาลัยครู ภาคกลางที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนต่ำ	47
6 เปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐานหาประการ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลาง แต่ละระดับชั้นเรียน	48
7 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่านิยมพื้นฐานด้าน การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบของนักศึกษา วิทยาลัยครูภาคกลางแต่ละระดับชั้น	49
8 เปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐานหาประการด้านการประหยัดและออม ของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลาง แต่ละระดับชั้น	50
9 เปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐานหาประการด้านการมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมายของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางแต่ละ ระดับชั้น	51

10	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่านิยมพื้นฐานด้าน การมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมายของนักศึกษา วิทยาลัยครูภาคกลางแต่ละระดับชั้น	52
11	เปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐานท่าต่อการดำเนินการปฏิบัติตามคุณธรรม ของศาสนาของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางแต่ละระดับชั้น ...	53
12	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่านิยมพื้นฐานด้าน การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาของนักศึกษาวิทยาลัยครู ภาคกลางแต่ละระดับชั้นเรียน	54
13	เปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐานท่าต่อการดำเนินการมีความรักชาติ ศาสน์ ғыत्रीย ของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางแต่ละระดับชั้น ..	55
14	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่านิยมพื้นฐานด้าน การมีความรักชาติ ศาสน์ ғыत्रीย ของนักศึกษาวิทยาลัยครู ภาคกลาง แต่ละระดับชั้น	56

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมไทยเป็นสังคมที่กำลังอยู่ในระยะการเร่งรัดพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ การศึกษา สังคมและด้านอื่น ๆ แต่การพัฒนาประเทศจะสัมฤทธิ์ผลได้มากน้อย เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากร ด้วยเหตุนี้การพัฒนาคุณภาพของคนให้มี คุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

การพัฒนาบุคคลในด้านจริยธรรม นับได้ว่าเป็นพื้นฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะถ้าบุคคลในสังคมมีจริยธรรมดี ย่อมก่อให้เกิดความสงบสุขแก่ตนเองและส่วนรวม ดังที่ ดวงเคื่อน พันธมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉิก (ดวงเคื่อน พันธมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉิก 2520 : 4) ได้กล่าวว่า การพัฒนาบุคคลในด้านที่สำคัญที่สุดคือการปลูกฝังให้คนเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรมต่าง ๆ อันก่อให้เกิดความสงบสุข ในสังคม ความเป็นพลเมืองดีก็คือ การมีจริยธรรมสูง นั่นคือ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตัว

นอกจากการปลูกฝังเรื่องราวต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่าสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีอีกประการหนึ่งก็คือ การปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ของสังคมให้เกิดขึ้นกับบุคคล ซึ่ง พนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์ 2520 : บทนำ) ได้ชี้ให้เห็นว่า ค่านิยมเป็นเครื่องชี้ทางที่บ่งบอกลักษณะความประพฤติของคนในสังคม ดังนั้นการปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมอันดีงามให้แก่คนในชาติ จึงจำเป็นต้องกระทำอย่างรีบด่วน และกระทำต่อเนื่องกันไปทุกระดับการศึกษา เพราะพลังอำนาจของชาติจะมั่นคงเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของคนในชาติจะประพฤติตามค่านิยมที่ดีและเอื้อต่อการพัฒนาตนเองและ

ประเทศ ซึ่งรัฐบาลเองก็ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญ จึงได้พยายามเสริมสร้าง และ
ปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ขึ้นในสังคมไทย อันได้แก่

1. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. ประหยัดและออม
3. มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
4. ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
5. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการนี้ รัฐบาลพยายามเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหลาย ๆ ด้าน
เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์

ดังได้กล่าวแล้วว่า ค่านิยมมีความสำคัญต่อความสงบสุขและการพัฒนาประเทศ
จึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษาแล้วควรที่จะแสวงหาวิธี
ในการปลูกฝังค่านิยมดังกล่าวให้บังเกิดขึ้นในตัวของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และจริงจัง
ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ชานินทร์ กรัยวิเชียร (ชานินทร์ กรัยวิเชียร 2520 :
27) ที่ว่าอนาคตของชาติจะไปรอดหรือไม่ก็อยู่ที่อนาคตของเยาวชน และอนาคตของเยาวชน
จะไปรอดก็อยู่ที่การมีค่านิยมในสังคมที่เหมาะสม มีอุดมคติที่ถูกต้อง ซึ่งการอบรมปลูกฝังเรื่อง
เหล่านี้ก็อยู่ในมือบรรดาครูอาจารย์ทั้งหลายนั่นเอง

ครูเป็นทรัพยากรประเภทหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ
เป็นที่น่าศึกษาว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการที่เหมาะสมกับหน้าที่ของเขา
เพียงใด ซึ่งคาดว่าผลการศึกษาในครั้งนี้อาจจะเป็นสิ่งที่น่าสนใจมาเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเสริม
และปลูกฝังค่านิยมแก่เยาวชนในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาคำนิยามพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครูภาคกลาง ว่ามีอยู่ในระดับใด
2. เพื่อเปรียบเทียบคำนิยามพื้นฐาน 5 ประการ แต่ละด้านของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีความแตกต่างกัน ดังนี้
 - 2.1 เพศ
 - 2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.3 ระดับชั้นเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครูภาคกลางมีคำนิยามพื้นฐาน 5 ประการ แต่ละด้านอยู่ในระดับใด อันจะเป็นแนวทางในการปลูกฝัง และเสริมสร้างคำนิยามพื้นฐานไว้ดียิ่งขึ้น
2. ทำให้ทราบว่านักศึกษาครูที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับชั้นเรียนจะมีคำนิยามพื้นฐาน 5 ประการ แตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งจะช่วยในการจัดกิจกรรมหรือกระบวนการปลูกฝังคำนิยามทั้ง 5 นี้ให้เหมาะสมกับบุคคลแต่ละเพศแต่ละชั้น และระดับความสามารถทางการเรียนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การปลูกฝังได้ผลสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาชายหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 - 4 ของวิทยาลัยครูภาคกลาง ปีการศึกษา 2526 โดยสุ่มนักศึกษาจาก

วิทยาลัยครูภาคกลาง 5 วิทยาลัย วิทยาลัยละประมาณ 160 คน ในแต่ละวิทยาลัยแบ่งเป็น
ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ระดับละประมาณ 40 คน รวม
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 780 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 เพศ

2.1.1.1 ชาย

2.1.1.2 หญิง

2.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.2.1 สูง

2.1.2.2 ต่ำ

2.1.3 ระดับชั้นเรียน

2.1.3.1 ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1

2.1.3.2 ปริญญาตรีชั้นปีที่ 2

2.1.3.3 ปริญญาตรีชั้นปีที่ 3

2.1.3.4 ปริญญาตรีชั้นปีที่ 4

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

2.2.1 การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ

2.2.2 ประหยัดและออม

2.2.3 มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

2.2.4 ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

2.2.5 มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ค่านิยม หมายถึง การให้คุณค่าแกสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นความคิด อุดมการณ์ ผู้คนหรือสิ่งของ เป็นหลักความคุมการรับรู้ ซึ่งมีอิทธิพลในการเลือกประพฤติ ปฏิบัติของมนุษย์

2. ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ หมายถึง ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของรัฐบาลสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งประกอบด้วย

การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

ประหยัดและออม

มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

2.1 การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

การพึ่งตนเอง หมายถึง การเคารพตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถที่จะกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง และไม่ทำตัวให้เป็นปัญหา หรือเป็นภาระแก่ผู้อื่นหรือหมู่คณะ

ขยันหมั่นเพียร หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่การงาน และการประกอบอาชีพที่สุจริตอย่างกระตือรือร้น และตั้งใจจริงให้สำเร็จด้วยความมานะอดทน

มีความรับผิดชอบ หมายถึง การมีความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การงานให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ยอมรับผลการกระทำนั้นและพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ มีลักษณะทางพฤติกรรมดังตัวอย่างต่อไปนี้

การพึ่งตนเอง

เคารพตนเอง

ศึกษาหาความรู้เป็นเนืองนิจ

ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถและความชำนาญ

ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เต็มที่ ก่อนจะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

มีความเข้มแข็งอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหาทั้งปวง

ขยันหมั่นเพียร

ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

คิดชอบทำชอบ แก้ปัญหาได้

ชวนช่วยประกอบอาชีพสุจริต โดยไม่เลือกงาน

มีความรับผิดชอบ

รับผิดชอบต่อตนเอง ต่อส่วนรวม ต่อหน้าที่และการกระทำ

ปฏิบัติงานให้สำเร็จเรียบร้อย ไม่ค้างค่าง

เป็นที่ไว้วางใจได้ ตรงต่อเวลา และซื่อสัตย์

2.2 การประหยัดและออม หมายถึง การรู้จักใช้ รู้จักออมทรัพย์เงิน เวลา ทรัพยากร ทั้งส่วนตนและสังคมตามความจำเป็นให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด รวมทั้งการรู้จักดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพฐานะ ความเป็นอยู่ส่วนตนและสังคม

การประหยัดและออม มีลักษณะทางพฤติกรรมดังต่อไปนี้

มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย

มีความพอคิในการบริโภคและเว้นการผ่อนสิ่งที่ไม่เกินความ

สามารถ

ใช้ทรัพยากรและเวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

คำนึงถึงฐานะและเศรษฐกิจ คิดก่อนจ่าย ใช้เท่าที่จำเป็น

ไม่ใช่จ่ายสุ่ยสุ่ยพุ่มเพื่อย หรือตระหนี่ถี่เหนียวเกินไป
 จักงานและพิธีต่าง ๆ โดยใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น
 เพิ่มพูนทรัพย์ด้วยการเก็บและนำไปทำให้เกิดประโยชน์
 รู้จักใช้ดูแลรักษาและบูรณะทรัพย์ทั้งของตนและส่วนรวม
 วางแผนการใช้จ่ายให้รอบคอบ มีสัดส่วนและออมไว้น้าง
 ตามสมควร

2.3 มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย หมายถึง การควบคุมตนเองให้
 ประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย ขอบังคับ ระเบียบแบบแผน และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม
 เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย มีลักษณะทางพฤติกรรมดังต่อไปนี้
 มีระเบียบวินัย

รักษาความสะอาดของบ้านเรือนที่อยู่อาศัยและสาธารณสถาน
 ช่วยกันรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อม
 รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ และละเว้นการใช้สิทธิ
 รับบริการและให้บริการตามลำดับก่อนหลัง

เคารพกฎหมาย

สนับสนุนและส่งเสริมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย
 ไม่แก้ปัญหโดยวิธีรุนแรง หรือไม่ชอบด้วยระเบียบวินัยและ
 กฎหมาย

มีมารยาทในการขับขี่ยานพาหนะ ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร และ
 ช่วยดูแลรักษาทางสัญจรไปมา
 ทาหน้าที่พลเมืองดี โดยแจ้งต่อเจ้าหน้าที่เมื่อรู้เห็นการกระทำ
 ผิดระเบียบวินัยและกฎหมาย

รับผิดชอบและปฏิบัติตามระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
ในฐานะเจ้าหน้าที่

2.4 ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา หมายถึง การมีความศรัทธาและยึดถือ
ปฏิบัติในแบบแผนความประพฤติ ซึ่งตั้งอยู่ในความดีงามและหลักธรรมของศาสนา

ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา มีลักษณะทางพฤติกรรม ดังต่อไปนี้
ไม่เบียดเบียนประทุษร้ายทารุณต่อสัตว์

มีเมตตากรุณา

ไม่เห็นแก่ได้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์
ส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตน

ไม่พูดปด ยุบยงให้แตกร้าง ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดเหลวไหล

มีความประพฤติดีในความสัมพันธ์ทางครอบครัวและทางเพศ
เว้นสิ่งเลพิศ มีสติสัมปชัญญะ

มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการทำความชั่ว

มีความอดทน ออกล้น

มีความกตัญญูกตเวที

มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่นอราษฎร์บังหลวง

ละชั่ว ประพฤติดี หาจิตใจให้ผ่องใส

เชื่อกฎแห่งกรรม เช่น ทำดีได้ก็ ทำชั่วได้ชั่ว

2.5 การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง ความจงรักภักดีต่อชาติ
ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยยอมสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติ มีความสามัคคี
ร่วมแรง ร่วมใจ รักวินัย ซื่อตรงต่อหน้าที่ ช่วยหาทุนบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของ
ชาติ ให้ความร่วมมือ เผยแพร่ และเทิดทูนเกียรติคุณของชาติ

การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีลักษณะทางพฤติกรรม ดังต่อไปนี้
 ศึกษาให้เข้าใจประวัติและการดำรงอยู่ของชาติ
 สอดส่องป้องกันภัย และแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือน
 ความมั่นคงของสถาบันชาติ
 ป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติ
 ส่งเสริมและรักษาเกียรติของชาติ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย
 และนิยมไทย
 สร้างเสริมความสามัคคีของคนในชาติ
 เสียสละประโยชน์ส่วนตนและแม้ชีวิตเพื่อประเทศชาติ
 ปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดี โดยการรับราชการทหาร ประกอบ
 อาชีพสุจริต เสียสละภาษีอากรเพื่อพัฒนาประเทศ
 ปฏิบัติตามคติพจน์ที่ว่า "การรักษาวินธรรม คือการรักชาติ"
 ศึกษาศาสนาให้มีความรู้ความเข้าใจอันถูกต้อง
 ปลุกความเชื่อความเลื่อมใสในศาสนา ด้วยปัญญา
 ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาในชีวิตประจำวัน
 สอดส่องป้องกันภัย และแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือน
 ความมั่นคงของสถาบันศาสนา
 ช่วยกันส่งเสริม ทานุบำรุงศาสนา
 ไม่ทำลายปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ และศิลปกรรมทางศาสนา
 เผยแพร่ความรู้และการปฏิบัติตามหลักศาสนา
 สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ
 เคารพเทอดทูนศาสนา และไม่กระทำการใด ๆ ในทางดูหมิ่น
 เหยียดหยาม
 ศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

รักษาและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์
เป็นประมุข
สอดคล้องป้องกันภัยและแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือน
ความมั่นคงของสถาบันกษัตริย์
แสดงความจงรักภักดีเทิดทูนพระเกียรติ และเผยแพร่
พระราชกรณียกิจ
ร่วมกันประกอบความดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล โดยเฉพาะ
ในวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์
ค่านิยมพื้นฐานแต่ละด้านวัดได้จากแบบสอบถามวัดค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ซึ่ง
ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามข้างต้น

3. วิทยาลัยศรภาคกลาง หมายถึง กลุ่มวิทยาลัยศรในเขตภาคกลาง ซึ่งประกอบ
ด้วยวิทยาลัยศร 5 แห่ง คือ

- 3.1 วิทยาลัยศรเพชรบุรีวิทยาลัยสงฆ์ จ.ปทุมธานี
- 3.2 วิทยาลัยศรพระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา
- 3.3 วิทยาลัยศรเทพสตรี จ.ลพบุรี
- 3.4 วิทยาลัยศรฉะเชิงเทรา จ.ฉะเชิงเทรา
- 3.5 วิทยาลัยศรจันทบุรี จ.จันทบุรี

4. เพศ หมายถึง นักศึกษาชายและหญิงที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสม (G.P.A.) ของ
นักศึกษาวิทยาลัยศรภาคกลางที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง 25% ของกลุ่มสูงที่ได้จากการ
เรียงลำดับผลการเรียนของนักศึกษา

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง 25% ของกลุ่มต่ำที่ได้จากการ
เรียงลำดับผลการเรียนของนักศึกษา

6. นักศึกษาระดับปริญญาตรี หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี
ชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ในวิทยาลัยศรภาคกลาง ปีการศึกษา 2526

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับค่านิยม

ค่านิยมเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะบ่งชี้ว่าบุคคลจะประพฤติหรือปฏิบัติตัวอย่างไร ทั้งต่อตัวเองและต่อสังคม การเลือกแสดงพฤติกรรมของแต่ละคน ขึ้นอยู่กับค่านิยมที่ยึดถือเป็นประการสำคัญ เพราะค่านิยมเป็นหลักที่ควบคุมการรับรู้ การตัดสินใจ การเลือกและการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมของบุคคล (พนัส หันนาคินทร์ 2520 : 15 และ ประสาน ขาลากุล ณ อยุธยา 2522 : 45)

ความหมายของคำว่าค่านิยม มีผู้ให้ค่านิยามหรือความหมายของคำว่าค่านิยมไว้ต่าง ๆ กัน บางทีเป็นความหมายเชิงปรัชญา บางทีเป็นความหมายทางสังคมวิทยาหรือในรูปของการปฏิบัติ เช่น

X โรบิน (ปราโมทย์ นาครทรรพ 2514 : 2 อ้างอิงมาจาก Robin. n.d.)
ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมว่า

คำว่า "ค่านิยม" อาจหมายถึงความสนใจ ความพึงใจ ความชอบ ความนิยมในหน้าที่ พันธกรณี ความปรารถนา ความอยาก ความต้องการ ความเหนงหน่าย และความถึงคุณหรือความรู้สึกอื่น ๆ ซึ่งมนุษย์เชื่อและยึดถือเอาไว้เป็นแนวทางสำหรับเลือก

- คิลแพทริก (Kilpatrick. 1954 : 15) ให้ความหมายว่าค่านิยมหมายถึงความต้องการที่ได้รับการประเมินค่าอย่างรอบคอบ และปรากฏว่ามีค่าควรแก่การเลือกไว้เป็นคุณสมบัติของตน

โก สวัสดิ์พานิช (โก สวัสดิ์พานิช 2518 : 46 - 58) นิยามว่า "ค่านิยมหมายถึงความคิด พฤติกรรม และสิ่งที่คนในสังคมใดสังคมหนึ่งเห็นว่ามีคุณค่า จึงยอมรับปฏิบัติตาม และวางแผนไว้ระยะหนึ่ง ค่านิยมมักเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย และตามความคิดเห็นของคนในสังคม"

เจดีย์ว บุรีภักดี (เจดีย์ว บุรีภักดี 2517 : 225) ได้ให้ความหมายค่านิยมไว้ว่า ค่านิยมคือการยอมรับหรือนิยามว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีค่าหรือไม่มีค่า ดีหรือไม่ดี ควรทำหรือไม่ควรทำ

ความหมายทางศาสนสังคมวิทยานั้น พัทยา สายหู (พัทยา สายหู 2516 : 51 - 52) ให้คำอธิบายว่า "ค่านิยมทางสังคมวิทยา เขากำหนดให้ครอบคลุมถึงสิ่งที่ยึดถือประจักษ์ ที่ช่วยตัดสินใจในการเลือก ตราบใดที่มนุษย์ต้องเลือกตัดสินใจในการกระทำอยู่ มนุษย์จะต้องอาศัยคุณค่าประจำตัวเป็นเครื่องกำหนด แม้แต่สิ่งที่เคยหาจนเคยชินเป็นนิสัย ฉะนั้นเมื่อเกิดเป็นคนแล้วจะเลือกทำอะไร จะต้องอาศัยคุณค่าที่ตนยึดถือเป็นเครื่องกำหนดทั้งสิ้น"

จากความหมายของ "ค่านิยม" ที่กล่าวมาทั้งหมด พอจะสรุปใจความได้ว่า ค่านิยมของแต่ละคนนั้นเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับจากบททดสอบแล้วของเขา และเนื่องจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล จึงทำให้ค่านิยมของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไป ถึงแม้ว่าจะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมเดียวกันก็ตาม เมื่อประสบการณ์ของแต่ละบุคคลมีเพิ่มมากขึ้น ก็จะมีผลกระทบกระเทือนทำให้เขาเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงค่านิยมเดิมของเขาขึ้น ดังนั้นค่านิยมจึงมีลักษณะไม่คงที่ ในฐานะที่ค่านิยมเป็นเครื่องนำทางพฤติกรรมของบุคคล การเปลี่ยนแปลงและวุฒิภาวะของค่านิยม ย่อมขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงและวุฒิภาวะของประสบการณ์ของบุคคลนั้น ๆ

ค่านิยมเกิดขึ้นจากการคิดอย่างรอบคอบ การวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนถึงผลดีที่จะตามมาในชีวิต ค่านิยมไม่เป็นเพียงเรื่องการถูกฝึก ดีหรือเลว จริงหรือเท็จเท่านั้น แต่ยังรวมถึงเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องนำพฤติกรรมในชีวิตของเรา (พนัส หันนาคินทร์ 2520 : 18)

ทฤษฎีค่านิยม

ทฤษฎีค่านิยมของสแปรงเกอร์ (Edward Spranger)

ในบรรดาการอธิบายเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของทัศนคติ ค่านิยม การอธิบายที่กว้างขวางครอบคลุมมากที่สุดทฤษฎีหนึ่งคือ ทฤษฎีค่านิยมของ สแปรงเกอร์ (ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา 2522 : 48 อ้างอิงมาจาก Spranger. n.d.) ซึ่งจำแนกค่านิยมของมนุษย์ออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. ค่านิยมเชิงทฤษฎี (Theoretical Values) ได้แก่ความต้องการค้นพบสิ่งจะเป็นจริง ซึ่งอาจทำได้โดยการสังเกตทดลองเชิงวิทยาศาสตร์หรือโดยการไขเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์ (Logical Reasoning) ความต้องการจัดรวบรวมความรู้ต่าง ๆ เข้าเป็นสังคมหรือระบบ
2. ค่านิยมเชิงเศรษฐกิจ (Economical Values) คือความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อม ธุรกิจ ทรัพย์สิน เงินทอง และการแข่งขันในเรื่องเหล่านี้
3. ค่านิยมเชิงสุนทรีย์ (Aesthetic Values) เกี่ยวข้องกับการแสดงออกและความชื่นชมในความงาม และความสัมพันธ์กลมกลืนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ธรรมชาติ คนตรี ศิลปะ วรรณคดี เป็นต้น
4. ค่านิยมเชิงสังคม (Social Values) ได้แก่ความรักเพื่อนมนุษย์ ความเอาใจใส่ผูกพันกับความสุข และสวัสดิภาพของเพื่อนมนุษย์และสังคมส่วนรวม
5. ค่านิยมเชิงการเมือง (Political Values) คือความต้องการแสวงหาอำนาจ อิทธิพล และชื่อเสียง
6. ค่านิยมเชิงศาสนา (Religious Values) ได้แก่ความเชื่อและยึดถือว่าชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของจักรวาล ซึ่งมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ศาสนา หรือจุดหมายอันสูงสุด ครอบคลุมอยู่ในการตั้งปรัชญาตามแนวคิดนี้

ถึงแม้การอธิบายนี้ อาจยังไม่สามารถครอบคลุมรายละเอียดของค่านิยมของมนุษย์ได้ทั้งหมด แต่ก็นับได้ว่า ค่านิยมทั้ง 6 ประการนี้ ได้รวมลักษณะสำคัญ ๆ ในการมองและประเมินค่าชีวิตและสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ไว้ได้มากที่สุด คนส่วนมากจะมีค่านิยมเหล่านี้หนึ่งหรือสองประเภทที่เด่นชัดเกินกว่าประเภทอื่น ๆ ดังที่ สปรังก์เกอร์ (Knutson. 1976 : 273 - 274 citing Spranger. n.d.) กล่าวว่า การที่จะเข้าใจบุคลิกภาพของบุคคลนั้น เราจะต้องรู้จักค่านิยมที่เขายึดถือ

ทฤษฎีค่านิยมของโรคิช

โรคิช (Feather. 1975 4 - 5 citing Rokeach. 1973) ได้ให้นิยามของ "ค่านิยม" ว่าค่านิยมเป็นความเชื่อที่คงทน ซึ่งเป็นตัวกำหนดรูปแบบของการกระทำหรือเป็นสิ่งที่คิดแน่นอนอยู่ในตัวบุคคล เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ในทางส่วนตัวหรือทางสังคมมากกว่าสิ่งไม่พึงประสงค์

ค่านิยมที่เป็นตัวกำหนดรูปแบบของการกระทำนั้นเรียกว่า Instrumental Values เช่น ความซื่อสัตย์ ความรัก ความรับผิดชอบ และความกล้าหาญ

ค่านิยมที่เป็นตัวคิดแน่นอนอยู่ในตัวบุคคล เรียกว่า Terminal Values เช่น เสรีภาพ ความเสมอภาพ สันติภาพของโลก และความผาสุกกลมกลืนภายใน

พัฒนาการของค่านิยม

รัช (Ruch. 1953 167) ได้อธิบายถึงการพัฒนาของค่านิยมไว้ว่า โดยส่วนใหญ่แล้ว ค่านิยมจะเกิดจากประสบการณ์จากชีวิตสิ่งแวดล้อมในบ้านของบุคคล ตัวอย่างเช่น เด็กเติบโตขึ้นมาจากครอบครัวที่มีความนิยมชมชอบเกี่ยวกับการหาเงิน เด็กก็จะรับเอาค่านิยมทางก้าวนวัตถุของพ่อแม่มาเป็นของตน ซึ่งจะทำให้เด็กรักและแสวงหาเงินและวัตถุที่ต้องการในทางตรงกันข้าม ถ้าเด็กเติบโตมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ขึ้นชดการเสียสละ และการบริการสังคม เด็กก็จะรับเอาคุณลักษณะแบบนั้นมาเป็นของตนด้วย/เป็นธรรมชาติที่เด็ก

บางคนทางเห็นจากพ่อแม่ จะช่วยเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างก็ตาม ย่อมจะแสวงหาความพอใจและยอมรับเอาค่านิยมของบุคคลอื่นที่อยู่ภายนอกครอบครัวยุติมาเป็นของตน เด็กวัยรุ่นที่ขัดแย้งกับพ่อแม่จะมีความต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มภายนอกบ้าน ยอมรับเอาความสนใจและค่านิยมของกลุ่มมาเป็นของตน โรงเรียน วัด สโมสร สมาคม และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ก็มีอิทธิพลต่อค่านิยมมาก และเป็นสิ่งที่กำหนดทางชีวิตของบุคคล บุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมและค่านิยมในสังคมของตน ก็จะพยายามแสวงหาสังคมที่พึงพอใจต่อไป

เกณฑ์สำหรับพิจารณาค่านิยม

ในการที่จะพิจารณาว่าคุณลักษณะใดเป็นค่านิยมหรือไม่นั้น เราควรได้พิจารณาตามเกณฑ์ต่อไปนี้ คือ (พนัส หันนาคินทร์ 2520 : 18 - 21)

1. ค่านิยมนั้นเกิดจากการเลือกอย่างเสรีของบุคคลผู้นั้นหรือไม่ หากมีการบังคับให้เราจำเป็นต้องเลือกค่านิยมใดค่านิยมหนึ่งแล้ว จะเรียกว่าเป็นค่านิยมที่แท้จริงไม่ได้ เพราะสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่บอกจากภายนอก ไม่ได้เกิดขึ้นจากความยินยอมพร้อมใจเห็นคุณค่าของสิ่งนั้นอย่างแท้จริง และสิ่งที่มีลักษณะบอกจากข้างนอกเช่นนี้ ในระยะเวลาไม่นานนักก็จะสูญเสียไป ไม่ได้คงอยู่เป็นลักษณะประจำตัวของเรา

2. เรามีทางเลือกค่านิยมอื่นอีกหรือไม่ (Choice Among alternatives) ถ้ามีค่านิยมให้เราพิจารณาเพียงอย่างเดียวก็หมายความว่า เราไม่มีทางเลือกหรือโอกาสที่จะเลือกคุณค่าด้วยการเปรียบเทียบ เมื่อไม่มีทางเลือก การที่จะพิจารณาข้อดี-ข้อเสียหรือความเหมาะสมก็จะหมดไป ดังนั้นค่านิยมที่เรายึดถืออยู่นั้นจะต่างไ้มาจากการเลือกจากค่านิยมหลายอย่างที่มีอยู่ เพื่อจะได้มีโอกาสเปรียบเทียบคุณสมบัติในแง่มุมต่าง ๆ ได้

3. การเลือกค่านิยมนั้นกระทำหลังจากเราได้พิจารณาข้อดี-ข้อเสีย และผลที่จะตามมาจากการรับนับถือค่านิยมต่าง ๆ ที่ไม่ให้เราเลือกหรือไม่ การถูกบังคับให้เลือก หรือเลือกโดยไม่คิดให้รอบคอบและถ่วงแท้แล้วนั้น จะถือว่าเป็นค่านิยมยังไม่ได้ การเลือกค่านิยมนั้น จะต้องไม่กระทำไปด้วยอารมณ์ แต่จะต้องเป็นไปด้วยการใช้สติปัญญาไตร่ตรองโดยละเอียด

4. เราเทอคทุนและรักษาค่านิยมที่เราเลือกไว้แล้วนั้นอย่างมั่นคงหรือไม่ ถึงแม้ว่าในตอนแรกเราอาจจะไม่สบายใจนักที่จะทำ แต่เราก็พยายามจะทำด้วยความสำนึกในคุณค่า และมีความภูมิใจที่ได้กระทำ

5. เรายืนหยัดในค่านิยมที่เราได้เลือกไว้แล้วอย่างเด็ดเดี่ยวและเหนียวแน่น ถ้าเรายังไม่แน่ใจในค่านิยมที่เรายึดถือ เราก็อาจจะละอายต่อการแสดงว่าเรายอมรับนับถือในค่านิยมนั้น และไม่กล้าที่จะยืนยันถึงความดีในค่านิยมนั้นต่อบุคคลอื่น

6. เราสามารถแสดงออกด้วยการกระทำ เพื่อชี้ให้เห็นว่า เรายอมรับนับถือในค่านิยมนั้นหรือไม่ เช่น เรายินดีที่จะเสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ หรือเวลา เพื่อจะปฏิบัติตัวให้เป็นไปตามค่านิยมที่เราบอกยอมรับนับถือ

7. มีการกระทำซ้ำในสิ่งที่เรายึดถือเป็นค่านิยมหรือไม่ อาจมีการกระทำซ้ำ ๆ จนเป็นกิจประจำวันก็ได้ ค่านิยมเหล่านี้จะแสดงตัวออกในการกระทำต่าง ๆ ของเราภายใต้สภาวะและเวลาที่แตกต่างกันออกไป สิ่งที่เราปฏิบัติเพียงครั้งเดียวแล้วหายไปนั้นเราเรียกว่า ค่านิยมไม่ได้

ความจำเป็นในการสำรวจค่านิยม

วัชร ฐวธรรม (วัชร ฐวธรรม 2525 : 2 - 5) ชี้ให้เห็นความจำเป็นของการสำรวจค่านิยมในแง่ต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ทุกวันนี้โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คนเรามีสิ่งที่ต้องกระทำและโอกาสที่จะเลือกมากเหลือเกินในชีวิตประจำวันไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ ต้องพบปัญหาและข้อขัดแย้งให้ตัดสินใจอยู่ทุกขณะ หาอย่างใดการตัดสินใจเหล่านั้นจะทำให้รวดเร็ว ถูกต้อง เราจำเป็นต้องมีมาตรการส่วนตัวที่เป็นมาตรฐานพอควร ซึ่งได้จากการสำรวจค่านิยมของตนเอง "ค่านิยม" เป็นหลักยึดที่สำคัญในการประพฤติปฏิบัติ ฉะนั้นการตัดสินใจทุกชนิด ถ้ามี "ค่านิยม" ของตนเป็นเกณฑ์ จะทำการตัดสินใจได้รวดเร็วถูกต้องตามความต้องการและเหตุผลของตน ทำให้ชีวิตดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความหมายมากขึ้น เราจึงจำเป็นต้องรู้แจ้งชัดว่าเรามีอะไร เป็นค่านิยม

มนุษย์เรานั้นมิได้มีค่านิยมติดตัวมาแต่กำเนิด เราเกิดมาสู่สังคมและวัฒนธรรมที่พร้อมสอนปรับปรุง และเสริมแต่งให้เราทำตามค่านิยมของวัฒนธรรมและสังคมนั้น ๆ กระบวนการแสวงหาความเข้าใจในค่านิยมจึงติดตามตัวเรามาตั้งแต่เริ่มรู้ความ แต่ค่านิยมที่คนเรามีอยู่มิได้ยืนยงคงอยู่กับที่ ยังคงเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อย ๆ ตลอดชีวิต ทั้งนี้เพราะตัวมนุษย์เองและโลกแวดล้อมก็เจริญขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกวัน เนื่องจากเหตุที่ค่านิยมต่าง ๆ เปลี่ยนไ้รวดเร็วมาก มนุษย์เราจึงเกิดความไม่แน่ใจและเกิดความรู้สึกสับสนกับค่านิยมที่ตนยึดอยู่ ไม่แน่ใจว่าค่านิยมใดเป็นค่านิยมจริงแท้สำหรับตนขณะนั้น ๆ กันแน่ เพราะค่านิยมที่ตนเคยยึดและดำเนินชีวิตมาด้วยดีเมื่อ 2 ปีก่อน พอเมื่อถึงปัจจุบันค่านิยมเดียวกันนี้อาจจะไม่ส่งผลดีเสียแล้ว ความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลกปัจจุบัน และการต้องตัดสินใจอย่างรวดเร็วในวิถีการดำเนินชีวิตแต่ละวัน ก่อให้เกิดความกังวล และเป็นสภาพที่ถูกบีบคั้นในจิตใจเป็นอย่างยิ่ง มนุษย์จึงจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการตัดสินใจ วิธีการตั้งเป้าประสงค์ วิถีวางแผนชีวิต และสร้างอุดมการณ์เพื่อดำเนินชีวิตให้มีความหมายมากขึ้น เรียกวิธีนี้ว่า "การพิจารณาเสริมสร้างค่านิยม" ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนเราเข้าถึงค่านิยมต่าง ๆ ได้ โดยสอนให้พิจารณาชีวิตอย่างมีเหตุผล สอนให้เข้าใจว่าคนเราทุกคนมีการตัดสินใจที่ดี ๆ ได้หลายทางด้วยกันในแต่ละปัญหา และรู้จักพิจารณาถึงผลที่ได้รับจากการตัดสินใจแต่ละอย่างแต่ละครั้ง โดยสอนให้รู้จักเลือกกระทำหรือตัดสินใจเลือกตามหน้าที่และบทบาท ตลอดจนผลตอบสนองที่ได้รับจากการกระทำนั้น ๆ ด้วยการพิจารณาอย่างอิสระเสรีด้วยตัวของตัวเอง อันทำให้ทราบว่าค่านิยมอะไรบางอย่างที่ตนเองสมควรเสริมสร้างและยึดไว้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต

การพิจารณาเสริมสร้างค่านิยม (Values Clarification)

ศาสตราจารย์ แรธส์, แฮร์มัน และไซมอน (วัชรวิ สุวธรรม 2525 : 8 อ้างอิงมาจาก Rathes, Harmin and Simon. 1969) ได้ทำการศึกษาค้นคว้ากระบวนการสร้างค่านิยมของมนุษย์เรา ในปี 1966 ได้ค้นพบว่าค่านิยมนั้นย่อมเสริมสร้าง

เป็นค่านิยมของตนเองได้โดยผ่านกระบวนการที่เป็นเกณฑ์มาตรฐานอยู่ 7 ขั้น การที่จะบอกว่าใครยึดค่านิยมใดหรือไม่ ก็สามารถบอกได้โดยใช้เครื่องมือวัดที่เป็นมาตรการทั้ง 7 ขั้นนี้ หากค่านิยมใดไม่ได้ถูกประเมินตามมาตรการ 7 ขั้นนี้ จะยังคงมีสภาพเป็นเพียงส่วนหนึ่งของค่านิยม หรือเป็นเพียงข้อบ่งชี้หรือทัศนคติในค่านิยมต่าง ๆ เท่านั้น ยังไม่สามารถบอกได้ว่า เป็นค่านิยมที่เสริมสร้างแล้วของบุคคลนั้น สิ่งที่ยังชี้ค่านิยมได้แก่ ความเชื่อ ทัศนคติ ความคิดเห็น ความสนใจ หรือการแสดงออก มาตรการ 7 ขั้นนี้ ได้ถูกนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาสร้างเสริมค่านิยม เพื่อพิจารณาว่าใครยึดค่านิยมใด แท้จริงเพียงใด มาตรการ 7 ขั้นนี้ ได้แบ่งไว้เป็น 3 ฐานใหญ่ ๆ แต่ละฐานยังแยกออกเป็นชั้นย่อย ๆ อีก รวมทั้งหมดมี 7 ชั้น ดังต่อไปนี้

ฐาน 1	การเลือก	ชั้นที่ 1	สำรวจทางปฏิบัติ
		ชั้นที่ 2	พิจารณาผลที่จะเกิดจากทางปฏิบัติเหล่านั้น
		ชั้นที่ 3	ตัดสินใจเลือกโดยเสรี
ฐาน 2	การนิยมนำมาใช้	ชั้นที่ 4	เห็นชอบ และเน้นทางบวก
		ชั้นที่ 5	เต็มใจประกาศยืนยันให้เป็นที่รับรู้
ฐาน 3	การปฏิบัติ	ชั้นที่ 6	แสดงออกซึ่งค่านิยม
		ชั้นที่ 7	ทำซ้ำ ๆ ให้เป็นกิจนิสัย

การได้สำรวจค่านิยมของแต่ละบุคคลนี้ ทำให้เกิดความสำนึกในตัวเองมากขึ้น เพื่อจะได้สามารถดำเนินชีวิตต้องตามความเชื่อของตนเองมากขึ้น วิธีพิจารณาสร้างเสริมค่านิยมนี้ จะช่วยเพิ่มความสามารถในการตัดสินใจหาวิถีทางดำเนินชีวิต หรืองานของแต่ละบุคคล ผู้ที่ผ่านกระบวนการนี้จะสามารถเอาชนะเป้าประสงค์ของชีวิต เพราะเข้าใจวิธีการเลือก วิธีการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ ได้ประสิทธิภาพสูงขึ้น

ค่านิยมพื้นฐาน (Primary Values)

ค่านิยมพื้นฐาน คือ ค่านิยมที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตมนุษย์ทุกคน เป็นค่านิยมที่เป็นที่เข้าใจแล้ว เป็นที่ยอมรับแล้ว และปฏิบัติแล้วพอใจและเกิดความสุขแล้ว ซึ่งถือว่าเป็นค่านิยมที่สำคัญที่สุดที่ทำให้มนุษย์พัฒนาและเจริญขึ้นได้

จากคำ "ค่านิยมพื้นฐาน" นี้ ฮอลล์ (วัชรีย์ ชูธรรม 2525 : 7 อ้างอิงมาจาก Hall. 1973) ได้อธิบายไว้ว่า มี 2 ค่านิยม ซึ่งได้แก่

ค่านิยมที่เกี่ยวกับตัวเอง

ค่านิยมที่เกี่ยวกับคนอื่น

ค่านิยมที่เกี่ยวกับตัวเอง หมายถึง "มีความสามารถที่จะยอมรับตนเอง ยอมรับว่าตนเป็นคนมีค่าสำหรับคนสำคัญอื่น ๆ"

ค่านิยมที่เกี่ยวกับคนอื่น หมายถึง "คนอื่นเป็นคนมีค่าเท่ากับตัวเองด้วย" หรืออาจพูดได้อีกนัยหนึ่งว่า ค่านิยมพื้นฐานของมนุษย์ก็คือ "ตนเห็นค่าของตัวเอง และเห็นค่าของผู้อื่นด้วย"

ค่านิยมพื้นฐานนี้จะไม่เกิดขึ้นถ้ามนุษย์ไม่มีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น จะเกิดขึ้นจากการได้สัมผัสสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน มนุษย์เรานั้นจะต้องเห็นค่าและนับถือตนเองก่อน จึงจะสามารถให้การนับถือและมองเห็นค่าในคนอื่นได้ ความเข้าใจเช่นนี้ได้ถูกนำมาเป็นพื้นฐานความคิดในการดำเนินการพิจารณาสร้างเสริมค่านิยมด้วย โดยต้องพยายามพัฒนาและเสริมสร้างความนับถือกันและกัน ความเข้าใจและความสนใจในปัญหาทั้งของตนเองและของผู้อื่น

ค่านิยมพื้นฐานสำหรับคนไทย รัฐบาลได้กำหนดค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ซึ่งประกอบด้วย

1. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. ประหยัดและออม
3. มีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย
4. ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
5. การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ม.ป.ป. : 37 - 38) ได้ให้ความหมายของคำนิยามทั้ง 5 ประการ ดังนี้

1. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

การพึ่งตนเอง หมายถึง การเคารพตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถที่จะกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง และไม่ทำตัวให้เป็นปัญหา หรือเป็นภาระแก่ผู้อื่น หรือหมู่คณะ

ขยันหมั่นเพียร หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่การงานและการประกอบอาชีพที่สุจริตอย่างกระตือรือร้น และตั้งใจจริงให้สำเร็จด้วยความมานะอดทน

ความรับผิดชอบ หมายถึง การมีความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การงานให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ยอมรับผลการกระทำนั้น และพยายามปรับปรุง การปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

2. ประหยัด และออม

ประหยัด และออม หมายถึง การรู้จักใช้ รู้จักออมทรัพย์สิน เวลาทรัพยากร ทั้งส่วนตนและสังคมตามความจำเป็นให้เกิดประโยชน์ และคุ้มค่าที่สุด รวมทั้งการรู้จักดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพ ฐานะความเป็นอยู่ส่วนตนและสังคม

3. มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย หมายถึง การควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย ซื่อสัตย์ ระเบียบ แบบแผน และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

4. ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา หมายถึง การมีความศรัทธา และยึดถือปฏิบัติในแบบแผนความประพฤติ ซึ่งตั้งอยู่ในความดีงามและหลักธรรมของศาสนา

5. มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยยอมสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติ มีความสามัคคี ร่วมแรง

ร่วมใจ รักวินัย ซื่อตรงต่อหน้าที่ ช่วยหนุนบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ
ให้ความร่วมมือเผยแพร่และเทอดทูนเกียรติคุณของชาติ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพึ่งตนเอง

สุจิตต์, หมวก,

ความต้องการเป็นตัวของตัวเองหรือความต้องการเป็นอิสระ (Independent) เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ โดยที่เริ่มมาจากวัยเด็กไปจนถึงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ เริ่มเกิดมาจากการต้องการเป็นอิสระจากครอบครัว เมื่อเด็กถึงวัยมีเพื่อนเล่นก็จะแสวงหาความเป็นอิสระแรก ๆ ก็เรียกร้องเอาจากพ่อแม่ว่าเขาพร้อมที่จะเป็นตัวของตัวเองแล้ว และก็มีผลสืบเนื่องไปสู่ความต้องการเป็นอิสระในหมู่เพื่อนฝูง และไปยังบุคคลอื่น ๆ ในสังคม (Watson. 1959 : 538)

สมาร์ท และ สมาร์ท (Smart & Smart. 1967 537) ได้กล่าวสนับสนุนว่า ความเป็นตัวของตัวเองนี้เป็นลักษณะหนึ่งที่พบในวัยแรกของชีวิตและจะเป็นลักษณะที่จะมีอยู่ตลอดไปตั้งแต่วัยเด็กไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ โดยเฉพาะจะมีในผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย

แม็คแคนเลส (McCandless. 1963 326 - 329) ได้ให้ข้อเสนอแนะเป็นแนวทางปฏิบัติไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ลูกได้พึ่งตนเองมากขึ้น พ่อแม่ควรฝึกลูกด้วยการลดรางวัลแบบที่เคยให้กับลูกขณะที่ลูกยังเล็ก ๆ ให้น้อยลง
2. พ่อแม่ต้องพยายามหาหนทางให้ลูกได้พึ่งตนเองน้อยลง
3. พ่อแม่ควรเปลี่ยนวิธีการให้รางวัลจากการที่เคยให้เมื่อลูกมาขอพึ่งไปเป็นการให้รางวัลเมื่อลูกแสดงให้เห็นว่าสามารถพึ่งตนเองได้ อย่างไรก็ตามการกระทำเช่นนี้จะต้องกระทำด้วยความนุ่มนวลและค่อยเป็นค่อยไป
4. พ่อแม่ต้องคอยฝึกลูกให้รู้จักคบหาสมาคมกับผู้อื่นบ้าง และฝึกให้ลูกได้รู้ถึงคุณค่าของการคบเพื่อนด้วย

5. พ่อแม่ต้องฝึกฝนและเปิดโอกาสให้ลูกได้เรียนรู้ที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จด้วยตนเอง ตลอดจนชี้ให้ลูกได้มองเห็นความไม่สะดวกสบายต่าง ๆ ในการที่คอยพึ่งผู้อื่น

วารี อินทริวิชา (วารี อินทริวิชา 2514 : 51) ได้กล่าวถึงรายงานของยูเนสโกว่า ลักษณะนิสัยสำคัญของคนไทยอย่างหนึ่งก็คือ การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ โดยถือว่าผู้ใหญ่ผ่านโลกมาก่อน ย่อมรู้อะไร ๆ ดีกว่า เพื่อเป็นเช่นนี้ย่อมหมายความว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กของเราส่วนใหญ่ถูกยับยั้งการพึ่งตนเอง จะสอนให้รู้จักเกรงใจอันเป็นบุคลิกภาพที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ ไม่กล้าแสดงออกในสิ่งที่ตนต้องการ ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง

ความขยันหมั่นเพียร

กลุ่มนักวิชาการ (กลุ่มนักวิชาการ 2525 : ไม่มีเลขหน้า) ได้กล่าวถึงความขยันหมั่นเพียร โดยต้องการมุ่งเน้นให้นิสิต นักศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบ และมุ่งมั่นทำงานให้ประสบผลสำเร็จสมบูรณ์โดยเร็วที่สุด มีความอดทนไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น และรู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด นอกจากนี้ยังกล่าวถึงสาระสำคัญในการปลูกฝังให้เกิดความขยันหมั่นเพียร คือ

1. ความขยันในการศึกษาเล่าเรียน
2. ความขยันในงานที่ได้รับมอบหมาย
3. ความขยันในการปฏิบัติงานของตนเอง

ความรับผิดชอบ

ประณต เล็กสวาสส์ (ประณต เล็กสวาสส์ 2517 : 9) ได้สรุปความคิดเห็นไว้ว่า ผู้มีความรับผิดชอบจะต้องสามารถปฏิบัติในสิ่งต่อไปนี้ได้ คือ

1. ช่วยเหลืองานของครอบครัวและส่วนรวมด้วยความเต็มใจ
2. ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ ไว้วางใจได้

3. กล้าเผชิญต่อความเป็นจริง

ในเรื่องนี้ อภิสิทธิ์ วรษา (อภิสิทธิ์ วรษา 2517 : 6) ได้อ้างถึงคากล่าวของคาเทล (Cattell) ว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบสูง จะต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความบากบั่นพากเพียร ถือศักดิ์ศรี ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ ส่วนบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่ำนั้น จะถือเอาความสะดวกเป็นเกณฑ์ มักหลีกเลี่ยงกฎข้อบังคับ

ในค่านิยมรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมนั้น จรูญ สุภาพ (จรูญ สุภาพ 2521 : 84) ได้อธิบายว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม คือการยอมรับรู้ และสำนึกในการกระทำของตน ยอมรับผลแห่งการกระทำของตนด้วยความเต็มใจไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลร้าย ไม่ว่าจะกระทำผิดหรือถูก ไม่บิดความผิดไปให้ผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ความรู้สึกรับผิดชอบนี้ เป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติตามหน้าที่ของตน โดยไม่ต้องมีการบังคับเข้มงวดจากบุคคลอื่น

นอกจากนี้แล้ว มิทตัน และ แฮริส (Mitton and Harris. 1962 407 - 416) ยังได้สรุปทัศนะเกี่ยวกับการฝึกความรับผิดชอบไว้ ดังนี้

1. การฝึกความรับผิดชอบควรเริ่มตั้งแต่เด็กอายุยังน้อย ๆ
2. เด็กทุกคนควรได้มีโอกาสรับการฝึกให้มีความรู้สึกรับผิดชอบ
3. การฝึกให้มีความรับผิดชอบ และการจัดประสบการณ์ความรับผิดชอบ ควรกระทำให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล
4. ควรให้เด็กได้ทราบว่าผู้ใหญ่หวังอะไรจากตัวเขา
5. ในการฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบ ผู้ใหญ่ต้องรู้จักยืดหยุ่นในการฝึก ไม่เร่งรัดเกินไปนัก
6. เด็กต้องการคำแนะนำจากผู้ใหญ่
7. เด็กต้องการได้รับความไว้วางใจจากผู้ใหญ่ เมื่อสามารถเรียนรู้ว่าส่วนใดควรอยู่ในความรับผิดชอบ
8. ทัศนะและพฤติกรรมต่อความรับผิดชอบของผู้ใหญ่ มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการด้านรับผิดชอบของเด็ก

9. การฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบมากเกินไป บางครั้งก็เป็นโทษต่อตัวเด็ก ส่วน มิวลเลอร์ (Mueller. 1969 : 73) ได้ศึกษาความรู้สึกรับผิดชอบทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ พบว่านักศึกษาชายและหญิงที่ได้รับทุนเรียนดี ทากะแนนความรู้สึกรับผิดชอบได้สูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับทุน

วรรณิ รักธรรม (วรรณิ รักธรรม 2515 : 58) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความต้องการ ผลสัมฤทธิ์และความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กไทย เชื้อชาติไทย กับเด็กไทยเชื้อชาติจีน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 250 คน พบว่าในกลุ่มเด็กไทยหญิงมีความรู้สึกรับผิดชอบมากกว่าชาย

นอกจากนี้ ประณต เล็กสวาสดี (ประณต เล็กสวาสดี 2517 : 95 - 105) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การพึ่งผู้อื่น พฤติกรรมด้านความเป็นผู้นำ และความรู้สึกรับผิดชอบ และพบว่าในด้านความรู้สึกรับผิดชอบนั้นเด็กหญิงจะมีความรู้สึกรับผิดชอบมากกว่าเด็กชาย ส่วนเด็กที่เป็นลูกคนแรกจะมีความรู้สึกรับผิดชอบมากที่สุด และเด็กที่ได้รับการรักมากจะมีความรู้สึกรับผิดชอบมากกว่าเด็กที่ได้รับการรักน้อย

การประหยัดและออม

กลุ่มนักวิชาการ (กลุ่มนักวิชาการ 2525 : ไม่มีเลขหน้า) ได้กล่าวถึงการประหยัด โดยต้องการมุ่งเน้นให้บัณฑิตนักศึกษารู้จักใช้เวลาและทรัพย์สินอย่างพอเหมาะพอควร เพื่อให้ได้ประโยชน์มากที่สุด และรู้จักระบัดระวังยับยั้งความต้องการให้อยู่ในขอบเขตที่พอเหมาะพอควร นอกจากนี้กลุ่มนักวิชาการยังได้เสนอแนะถึงกฏาณิยมหรือคุณธรรมที่น่ามาประกอบเพื่อเสริมค่านิยมเรื่องการประหยัด ดังนี้

1. ความขยันหมั่นเพียร
2. ความเสียสละ
3. ความอดทนและมานะพยายาม

4. ความซื่อสัตย์สุจริต
5. ความรับผิดชอบ
6. ความมีเหตุผล
7. การรู้จักประมาณตน
8. การพึ่งตนเอง

การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

ระเบียบวินัย เป็นสิ่งที่กำหนดมาตรฐานภายนอกขึ้นเพื่อควบคุมการกระทำหรือความประพฤติของบุคคล ดังนั้นระเบียบวินัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นในสังคมทุกระดับ เพราะนอกจากจะเป็นเครื่องช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างเรียบร้อยแล้ว (วินิช บรรจง และคนอื่น ๆ 2521 : 24) วินัยยังเป็นการฝึกกายวาจาให้อยู่ในกรอบที่ดี เพื่อให้การอยู่ร่วมกันของสังคมส่วนรวมเป็นระเบียบเรียบร้อย (จรัล ธรรมอยู่ 2519 : 83) อีกด้วย อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า วินัยเป็นทั้งข้อบังคับหรือระเบียบที่ตราไว้เพื่อควบคุมหรือเพื่อให้ผู้อยู่ในสภาพเรียบร้อย และช่วยฝึกหัดความประพฤติที่ดียิ่ง (กรมการศาสนา 2521 : 5) นั่นคือความมีวินัยในสังคม หมายถึงการประพฤติปฏิบัติอย่างมีระเบียบแบบแผนยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เคารพเชื่อฟังกฎหมายข้อบังคับของสังคมเพื่อความสุจริตและส่วนรวม (กลุ่มนักวิชาการ 2525 : ไม่มีเลขหน้า)

สมการ อภัยพันธ์ (สมการ อภัยพันธ์ 2507 : 292 - 312) ได้แบ่งวินัยออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. วินัยในตนเอง หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการควบคุมพฤติกรรมตนเอง โดยตนเป็นผู้แนะนำตนเองให้ประพฤติไปตามแนวทางที่เลือกไว้
2. วินัยในหมู่คณะ หมายถึง การใ้ระเบียบข้อบังคับเป็นเครื่องมือรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย

การรักษาวินัยทั้ง 2 ประเภทมีความจำเป็นอย่างยิ่ง มิฉะนั้นแล้วการปฏิบัติงานต่าง ๆ จะบรรลุผลที่สมความมุ่งหมายไม่ได้ ดังนั้นการปลูกฝังความมีวินัยให้แก่เด็กจึงมีความจำเป็นต่อกระทำ ดังที่ ออซูเบล (Ausubel. 1968 59 - 60) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการปลูกฝังความมีระเบียบวินัยให้แก่เด็กว่า วินัยเป็นวัฒนธรรมของสังคม ซึ่งช่วยให้เด็กมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. เรียนรู้มาตรฐานการกระทำหรือทำความประพฤติที่สังคมยอมรับ
2. มีวุฒิภาวะทางค่านต่าง ๆ เพื่อเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพดี เช่น เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความสามารถในการพึ่งตนเอง มีความสามารถในการควบคุมตนเอง เป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ และอดทนต่อความคับข้องใจ

3. มีมีโนธรรมที่ดี มีศีลธรรม
4. มีความปลอดภัยทางอารมณ์

ในการสร้างวินัยที่ดีให้เกิดขึ้นในตัวเด็กนั้น เชเวียคอฟและฟริทซ์ (Sheviakov and Fritz. 1955 4) ได้เสนอแนะลักษณะวินัยที่ดีไว้ดังนี้

1. ตั้งอยู่บนรากฐานของการเสียสละเพื่อมนุษยธรรม เช่น มีอิสรภาพ ความยุติธรรม และความเสมอภาคในหมู่ของคนทั้งหมด
2. ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งการยอมรับนับถือศักดิ์ศรีและสิทธิของทุกคน
3. มีผลให้งานที่กระทำอยู่มีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. ส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะเป็นผู้นำ คือ พร้อมทั้งจะบริการและปฏิบัติงานร่วมกับหมู่คณะเป็นอย่างดี
5. วินัยซึ่งกำหนดขึ้นมาจากความเข้าใจว่าต้องทำหรือไม่ทำเพราะอะไรมากกว่าเป็นไปตามคำสั่ง

การส่งเสริมวินัยโดยยึดหลักดังกล่าว จะช่วยให้เด็กมีวินัยที่ดีที่เกิดขึ้นในตัวเอง

เชเวียคอฟ และฟริทซ์ (Sheviakov and Fritz. 1955 8 - 14) ได้ศึกษาถึงประเภทของวินัยที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กว่าควรจะเป็นวินัยในตนเองมากกว่า

ที่จะเป็นวินัยที่อยู่บนรากฐานของการให้ปฏิบัติตามคำสั่ง และยังได้ให้ความเห็นต่อไปอีกว่า ควรเป็นเรื่องของความเต็มใจ ซึ่งมีใช้การกระทำตามคำสั่งหรือเพราะการลงโทษ นั่นคือ การปลูกฝังให้เกิดวินัยในตนเองซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความชื่นชอบและความรักในอุดมคติ หรือการยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ตนสร้างขึ้น

นอกจากนี้ เจอซิลด์ (Jersild. 1968 165) ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับ แรงผลักดันภายในตัวเด็ก พบว่าบิดามารดามีอิทธิพลยิ่งในการสร้างวินัยให้กับเด็กและบิดามารดาจะต้องไม่ตามใจเด็กจนเกินไป แต่จะต้องไม่เข้มงวดกวดขันจนเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮอฟแมน (Hoffman. 1970 286) ซึ่งได้ศึกษาการฝึกวินัย 3 วิธี ได้แก่ การให้เหตุผล การปล่อยปละละเลย และการรวบอำนาจ ผลการศึกษาพบว่า บิดามารดาที่ฝึกวินัยเด็กโดยวิธีการให้เหตุผลจะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการฝึกวินัยจากบิดามารดา โดยวิธีการปล่อยปละละเลยและการรวบอำนาจ

วิกกินส์ (Wiggins. 1971 289) ได้อ้างถึงการศึกษาของ โกธ (Gough) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง พบว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย มีความอดทน มีเหตุผลของตนเอง มีความยืดหยุ่นในความคิด และมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก และแบบควบคุม ความเชื่อเพื่อและความมีวินัยทางสังคมกับนักศึกษาประกาศนียบัตรปีที่ 1 จำนวน 450 คน พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักและควบคุมน้อย เด็กจะมีวินัยทางสังคม เด็กหญิงจะมีวินัยทางสังคมมากกว่าเด็กชาย (วารินทร์ ม่วงสุวรรณ 2517 : 133 - 146)

จากงานวิจัยของ ภัทรา นิคมานนท์ (ภัทรา นิคมานนท์ 2517 : 50 - 51) พบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับที่ วรณวิภา ทองงอก (วรณวิภา ทองงอก 2517 : 9) กล่าวไว้ว่า วินัยในตนเองเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้บุคคลประสบผลสำเร็จในการทำงาน และการเรียนเนื่องจากมีความตั้งใจจริงมุ่งมั่นพยายามนั่นเอง

จากสถิติของศาลคดีเด็กและเยาวชน คมกริช วัฒนเสถียร (คมกริช วัฒนเสถียร 2507 : 66) รายงานว่า ไม่ว่าจะเป็นการลักขโมย ทาร้ายร่างกาย มักเป็นพวกที่ไม่สนใจเรียน จะเห็นว่าพฤติกรรมที่ขาดความซื่อสัตย์และวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กด้วย

การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

การยึดมั่นในคุณธรรมของศาสนานั้น กลุ่มนักวิชาการ (กลุ่มนักวิชาการ 2525 : ไม่มีเลขหน้า) มุ่งเน้นให้เด็กนักเรียนเชื่อมั่น ยอมรับ และปฏิบัติจนเป็นนิสัยตามหลักธรรมของศาสนา

เพื่อให้เกิดศรัทธาในหลักธรรมและจริยธรรมของศาสนา

เพื่อให้รู้จักคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์

เพื่อให้รู้จักตรวจสอบการปฏิบัติตามแนวคุณธรรมและจริยธรรม

การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองนั้น หากคนในชาติประพฤติตนในทางเสื่อม ไร้คุณธรรมประจำใจ ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติ และเสถียรภาพของประเทศจะไม่ยั่งยืนตลอดไป จึงคิดว่าจะมีวิธีที่จะขจัดสิ่งเหล่านี้ให้หมดไป ดังข้อเสนอแนะของ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (สวัสดิ์ สุวรรณอักษร 2515 : 68) ที่ว่า เราต้องช่วยกันปลูกฝังหรือเพาะนิสัยหรือคุณธรรมที่ดียิ่งขึ้นใหม่ เรียกว่า "อุดมการณ์แห่งชาติ" ให้กลายเป็นค่านิยม หรืออุดมคติร่วมกันของทั้งชาติ และการปลูกฝังหรือส่งเสริมให้คนทั้งชาติมีอุดมการณ์แห่งชาติร่วมกันไม่ใช่ของง่ายนัก เพราะต้องใช้เวลานานปี และขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของคนชาตินั้นอีกด้วย

ดังนั้น การปลูกฝังความรักชาติจึงเป็นสิ่งจำเป็น

ม.ล.จุลดา งอนรต (ม.ล.จุลดา งอนรต 2513 : 3) ได้ให้ความหมายของคำว่า "ความรักชาติ" หมายถึงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยยอมเสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติ มีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจ รักวินัย ซื่อตรงต่อหน้าที่ ช่วยทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ให้ความร่วมมือเผยแพร่และเทิดทูนเกียรติคุณของชาติ

ในเรื่องของความรักชาติ กลุ่มนักวิชาการ (กลุ่มนักวิชาการ 2525 : ไม่มีเลขหน้า) ต้องการมุ่งเน้นให้นิสิตนักศึกษามีความสำนึกและภาคภูมิใจที่เกิดมาเป็นคนไทย รักและหวงแหนดินแดนดิน วัฒนธรรมและเอกราชของชาติไทย บาเพ็ญประโยชน์ต่อประเทศชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของวัฒนธรรมอันดีงาม

เจียม เคะหะรูป (เจียม เคะหะรูป 2518 : 187) ได้ศึกษาเรื่องความคิดรวบยอดเกี่ยวกับพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดรวบยอดเรื่องความรักชาติอยู่ในระดับที่พึงประสงค์ของสังคมประชาธิปไตย แต่มีลักษณะที่มองความมั่นคงของชาติจากภายนอกมากกว่าที่จะเกิดจากสมาชิกภายในชาติด้วยกันเอง

นอกจากนี้ เสริมเกียรติ พรหมนุญ (เสริมเกียรติ พรหมนุญ 2522 : 102 - 106) ได้ศึกษาอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรักมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษและแบบการคาดหวังเอาจากเด็ก ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี แต่เมื่อเปรียบเทียบคุณธรรมแห่งพลเมืองดีในด้านต่าง ๆ พบว่านักเรียนเพศหญิงมีคุณธรรมเกี่ยวกับการเรียนคุณธรรมต่อประเทศชาติ และขนบประเพณีสูงกว่านักเรียนเพศชาย

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้รวบรวมสาระสำคัญต่าง ๆ มาประกอบเป็นข้อคิดในการศึกษาค้นคว้าและตั้งสมมติฐาน ไว้ดังนี้

สมมติฐานในการศึกษา

จากการรวบรวมและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยได้
พื้นฐานในการตั้งสมมติฐานการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. นักศึกษาครูโดยส่วนรวมมีค่านิยมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปานกลาง
2. นักศึกษาหญิงมีค่านิยมทุกด้านสูงกว่านักศึกษาชาย
3. นักศึกษาที่ประสบสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่านิยมในทุกด้านสูงกว่านักศึกษาที่
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
4. นักศึกษาที่อยู่ในระดับชั้นเรียนที่สูงกว่า มีค่านิยมทุกด้านสูงกว่านักศึกษาที่อยู่ใน
ในระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ได้แบ่งวิธีดำเนินการออกเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- ✓ 1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ✓
2. วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
- ✓ 3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการสร้างและลักษณะของเครื่องมือ
- ✓ 5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ✓
- ✓ 6. การวิเคราะห์ข้อมูล
- ✓ 7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ในวิทยาลัยครูภาคกลาง ปีการศึกษา 2526

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักศึกษาชาย-หญิงที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 - 4 ของวิทยาลัยครูภาคกลาง 5 วิทยาลัย คือ วิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูเทพสตรี วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา และวิทยาลัยครูจันทบุรี

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในวิทยาลัยครูภาคกลางนั้น กระทำโดยการสุ่มนักเรียนระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ให้ได้ นักศึกษาชายหญิงระดับปีละประมาณ 40 คน รวมนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างวิทยาลัยละประมาณ 160 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจากวิทยาลัยครูภาคกลาง 5 วิทยาลัย ได้ 780 คน การสุ่มนักศึกษาในแต่ละระดับชั้น ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

จะได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชายหญิงของวิทยาลัยครูภาคกลางระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 - 4 รวมทั้งสิ้น 780 คน จากวิทยาลัยครู 5 วิทยาลัย ดังปรากฏรายละเอียดตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามระดับชั้นและวิทยาลัยครู

ระดับชั้นเรียน วิทยาลัยครู	ปีที่ 1		ปีที่ 2		ปีที่ 3		ปีที่ 4		รวม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
เพชรบุรีวิทยาลัยครู	25	7	15	28	7	33	16	30	63	98
อยุธยา	14	25	5	28	11	16	15	25	45	94
เทพสตรี	5	35	2	37	7	27	27	10	41	109
ฉะเชิงเทรา	20	20	7	41	14	25	27	20	60	106
วิเศษชัยชาญ	12	26	5	31	14	26	23	19	54	102
รวม	76	113	32	165	57	125	106	102	271	509

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม 5 ฉบับ วัดก่านิยามพื้นฐาน 5 ประการ จำนวน 100 ข้อ โดยแบ่งแต่ละฉบับดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ จำนวน 30 ข้อ

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามด้านประหยัดและออม จำนวน 10 ข้อ

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย จำนวน 20 ข้อ

ฉบับที่ 4 เป็นแบบสอบถามด้านการปฏิบัติตามกฎธรรมของศาสนา จำนวน 10 ข้อ

ฉบับที่ 5 เป็นแบบสอบถามด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จำนวน 30 ข้อ

แบบสอบถามทั้ง 5 ฉบับ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยใช้เป็นแบบสอบถามประเภทสถานการณ์ (Situational Test) ทุกสถานการณ์สร้างจากนิยามปฏิบัติการที่ให้ไว้ข้างต้น

วิธีการสร้างและลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามวัดก่านิยามพื้นฐาน 5 ประการ มีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาจากตำราเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่ต้องการจะทดสอบ ในเรื่องค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อันได้แก่

1.1 การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

1.2 ประหยัดและออม

1.3 มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

1.4 ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

1.5 การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

2. นักความรู้ที่ได้อ่านสร้างนิยามปฏิบัติการ

3. สร้างข้อความเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

จำนวนทั้งสิ้น 145 ข้อ อันเป็นการแสดงทักษะ ความรู้สึก ความคิดเห็นต่อข้อความหรือสถานการณ์ เพื่อเป็นคำถามโดยใช้นิยามปฏิบัติการเป็นหลักในการสร้าง แล้วเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมด้านเนื้อหา จึงนำไปแก้ไขปรับปรุง

4. หากความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม แบบ Face Validity หาแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ตรวจสอบลักษณะของคุณภาพของข้อความหรือสถานการณ์ ในแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เพื่อให้แบบสอบถามมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ เหมาะสมกับการนำไปใช้ทดสอบนักศึกษาในระดับที่หาการศึกษา

5. หากคุณภาพเป็นรายข้อ โดยการหาอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ด้วยการนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดงกรัง แล้วนำผลการทดสอบที่ได้มาจัดเรียงลำดับตามคะแนนสูงต่ำ แล้วตัดเอาเฉพาะผู้ที่ได้คะแนนสูง 25 เปอร์เซนต์ และผู้ที่ได้คะแนนต่ำ 25 เปอร์เซนต์ คำนวณค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนของแต่ละข้อในแต่ละกลุ่ม แล้วทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดังกล่าว โดยใช้สถิติ t -test ถ้าข้อใดของกลุ่มคะแนนสูงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มคะแนนต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ถือว่ามีอำนาจจำแนกนำไปใช้ได้ (ดูภาคผนวก)

ถ้าข้อทดสอบที่มีอำนาจจำแนกน้อยกว่าจำนวนข้อที่กำหนด ก็นำไปปรับปรุง หรือสร้างเพิ่มเติมตามลำดับชั้นจนได้ข้อทดสอบครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ จำนวนทั้งสิ้น 100 ข้อ

6. หากวางเชื่อมั่นของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์ ไปขึ้นที่หา ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อีกกลุ่มหนึ่ง จำนวน 100 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นด้วยการพิจารณา Coefficient Alpha ของครอนบาค (Cronbach, 1970: 126) แบบทดสอบแต่ละฉบับที่ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

แบบสอบถามวัดก่านิยมพื้นฐาน 5 ประการทั้งฉบับได้ค่าความเชื่อมั่น .9470 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ได้ค่าความเชื่อมั่น .8684

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามด้านการประหยัดและออม ได้ค่าความเชื่อมั่น .6629

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ได้ค่าความเชื่อมั่น .8045

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามด้านการปฏิบัติตามกฎธรรมของศาสนา ได้ค่าความเชื่อมั่น .5890

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ได้ค่าความเชื่อมั่น .8839

ลักษณะของแบบสอบถามวัดก่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อันเป็นแบบสอบถามประเภทสถานการณ์ (Situational Test) นั้นมีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบเครื่องมือวัดทัศนคติของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมีลักษณะดังนี้

ตัวอย่าง

ข้อความ (C) ท่านเคยส่งหนังสือคืนห้องสมุดช้ากว่ากำหนด

ข้อที่	จริงที่สุด	จริงมาก	จริงครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0					✓

จากตัวอย่าง แสดงว่าท่านไม่เคยส่งหนังสือคืนห้องสมุดช้ากว่ากำหนดเลย

เกณฑ์ในการให้คะแนน

ข้อความที่เป็นไปในทางบวก

ถ้านักศึกษา กา เครื่องหมาย "✓" ลงในช่อง

จริงที่สุด	ให้	5 คะแนน
จริงมาก	ให้	4 คะแนน
จริงครึ่งหนึ่ง	ให้	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้	2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	1 คะแนน

ส่วนข้อความที่เป็นไปในทางลบ

ถ้านักศึกษา กา เครื่องหมาย "✓" ลงในช่อง

จริงที่สุด	ให้	1 คะแนน
จริงมาก	ให้	2 คะแนน
จริงครึ่งหนึ่ง	ให้	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้	4 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	5 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยติดต่อกับประธานงานกับอาจารย์ในวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการแจกและเก็บแบบสอบถาม
2. ในการหาแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง จากแบบสอบถามทั้ง 5 ฉบับ ซึ่งรวมเป็นฉบับเดียวกัน โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดส่วนตัว
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดกานียะฐาน 5 ประการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์เอาไว้ ส่วนแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ตัดทิ้งไป
2. ตรวจสอบและแนบตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
3. แยกและแนบตามกลุ่มตัวแปรต้นที่ศึกษาค้นคว้า
 - 3.1 เพศ
 - ชาย
 - หญิง
 - 3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - สูง
 - ต่ำ
 - 3.3 ระดับชั้นเรียน
 - ปริญญตรีชั้นปีที่ 1
 - ปริญญตรีชั้นปีที่ 2
 - ปริญญตรีชั้นปีที่ 3
 - ปริญญตรีชั้นปีที่ 4

4. นากะแนในแกละกลุ่มหาคาสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างชายและหญิง โดยใช้ t-test
6. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยใช้ t-test
7. ทดสอบความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว [One Way Analysis of Variance] ใช้ F-Test
- ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Newman-Keuls Test ของ Newman

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คาสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 - 1.1 คะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

(Ferguson. 1976 47)

เมื่อ $\bar{X}$ แทนคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

✓ 1.2 การเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

(Ferguson. 1976 : 64)

เมื่อ S แทนความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทนจำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

2. วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยทดสอบหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ จากการตรวจให้คะแนนทางเกณฑ์ที่วางไว้ รวมคะแนนของแต่ละคน จัดเรียงคะแนนจากสูงไปหาค่า แล้วตัดเอา 25% ของกลุ่มสูง และ 25% ของกลุ่มต่ำ มาหาค่าสถิติพื้นฐานในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้ t -test ที่ละข้อ ใช้สูตร

$$t = \frac{\frac{\sum X_H - \sum X_L}{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

(Edwards. 1957 152 - 153)

เมื่อ t แทนค่าสถิติที่พิจารณาใน t -distribution

$\sum X_H$ แทนค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อของคนที่ในกลุ่มสูง

$\sum X_L$ แทนค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อของคนในกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง

S_L^2 แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ

n แทนจำนวนคนที่ได้จาก 25 เปอร์เซ็นต์ของคนทั้งหมด

3. วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา
($\mathcal{L}$ - Coefficient) ของ Cronbach

$$\mathcal{L} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_1^2}{S_t^2} \right]$$

(Cronbach. 1970 : 161)

เมื่อ $\mathcal{L}$ แทนค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 n แทนจำนวนข้อของแบบสอบถาม
 S_1^2 แทนความแปรปรวนรายข้อ
 S_t^2 แทนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

4. หาค่าความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน โดยใช้ $F_{\max}$

$$F_{\max} = \frac{S_{\text{largest}}^2}{S_{\text{smallest}}^2}$$

(Winer. 1971 : 206)

เมื่อ $F_{\max}$ แทนความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน
 S_{largest}^2 แทนความแปรปรวนที่มีค่าสูงสุด
 S_{smallest}^2 แทนความแปรปรวนที่มีค่าต่ำสุด

5. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัว โดยใช้
t-test จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1+n_2-2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

(Guilford. 1965 : 184)

เมื่อ t แทนค่า t - distribution

X_1, X_2 แทนค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และ 2

S_1^2, S_2^2 แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และ 2

n_1, n_2 แทนจำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และ 2

6. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มีมากกว่า 2 ตัว โดยใช้ F-test จากสูตร

$$F = \frac{MS_A}{MS_W} \quad (\text{Ferguson. 1976 } 233)$$

เมื่อ F แทนค่า F - distribution

MS_A แทนค่า Mean Square ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

MS_W แทนค่า Mean Square ภายในตัวแปรที่ศึกษา

7. ถ้าพบว่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่ทำการทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้ Studentized q -Statistic แบบ Newman Keuls.

จากสูตร

$$q = \frac{\bar{T}_{\text{largest}} - \bar{T}_{\text{smallest}}}{\sqrt{MS_e / n}}$$

(Winer. 1971 191)

เมื่อ $\bar{T}_{\text{largest}}$ แทนคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่มากที่สุด

$\bar{T}_{\text{smallest}}$ แทนคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่น้อยที่สุด

MS_e แทนค่าเฉลี่ยกลาดเคลื่อน

n แทนค่าเฉลี่ยฮาร์โมนิกของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
$\sum XY$	แทน ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y
$\sum X, \sum Y$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum X^2, \sum Y^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
S	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
S^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน t -distribution
F	แทน F -distribution
SS	แทน Sum of Square
MS	แทน Mean of Square
df	แทน Degree of Freedom
MS_e	แทน Mean Square ความคลาดเคลื่อน
q	แทน q -statistic
$*$	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ฉบับที่ 1	แทน คำนิยมด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
ฉบับที่ 2	แทน คำนิยมด้านการประหยัดและออม
ฉบับที่ 3	แทน คำนิยมด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
ฉบับที่ 4	แทน คำนิยมด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
ฉบับที่ 5	แทน คำนิยมด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามลำดับชั้น ดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ตอนที่ 2 แสดงระดับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาวิทยาลัยครู

ภาคกลาง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับชั้นเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ แยกตามประเภทของข้อมูล โดยแยกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับชั้นปี โดยพิจารณาถึงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละประเภทได้ผลดังนี้

ตาราง 2 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรตาม	N	การนิยามที่แผน 5 ประการ							
		ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2		ฉบับที่ 3	ฉบับที่ 4		ฉบับที่ 5	
ตัวแปรต้น		X	X	S	X	X	S	X	S
ชาย	271	108.099	13.395	33.243	4.878	74.328	10.020	34.140	5.612
หญิง	509	111.506	12.727	34.280	5.279	77.591	9.194	36.948	5.610
ผลสัมฤทธิ์สูง	159	112.087	13.189	33.717	5.331	76.615	9.701	36.907	5.340
ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	159	107.441	10.912	33.010	5.427	74.702	9.503	34.287	6.270
ฉบับที่ 1	189	110.164	13.809	34.190	5.671	76.539	9.685	35.915	5.256
ฉบับที่ 2	197	112.492	11.680	34.461	5.520	78.614	9.399	37.964	5.358
ฉบับที่ 3	186	110.440	13.846	33.463	5.106	76.125	9.495	36.086	6.172
ฉบับที่ 4	206	108.307	13.015	33.552	4.283	74.557	9.486	34.038	5.584
รวม	780	110.323	13.236	33.520	5.164	76.457	9.610	35.973	5.764
								112.455	14.396

จากตาราง 2 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล ซึ่งจะนำรายละเอียดไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามสมมติฐาน
เป็นรายข้อต่อไป

ตอนที่ 2 แสดงระดับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลาง ดังแสดงในตารางเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า "นักศึกษาครูโดยส่วนรวมมีค่านิยมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปานกลาง" ผลที่ได้แสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงระดับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลาง

ค่านิยมพื้นฐาน	N	$\bar{X}$	S	ระดับ
1 การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ		110.323	13.236	3.68
2 ประหยัดและออม		33.920	5.164	3.39
3 มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย		76.457	9.610	3.82
4 การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา		35.973	5.764	3.60
5 การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์		122.455	14.396	4.08
ฉบับรวม	780	379.129	36.653	3.79

จากตาราง 3 แสดงว่านักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางโดยส่วนรวมมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าระดับปานกลาง (2.51 - 3.50) เล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 โดยพบว่านักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางมีระดับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการเรียงจากระดับมากไปหาระดับน้อย ดังนี้ ค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบ และด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ยกเว้นด้านการประหยัดและออมที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลางและต่ำสุด

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลาง
ที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับชั้นเรียน

การวิเคราะห์แบ่งออกได้ ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลาง
เพศหญิงและเพศชาย

3.2 เปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลาง
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

3.3 เปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลาง
ที่เรียนระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

3.1 เปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลาง
เพศหญิงและเพศชาย เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า "นักศึกษาหญิงมีค่านิยมทุกด้านสูงกว่า
นักศึกษาชาย" ผลที่ได้แสดงไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาค
กลาง เพศชายและเพศหญิง

ค่านิยมพื้นฐาน	เพศหญิง			เพศชาย			t
	N	$\bar{X}$	S	N	$\bar{X}$	S	
ฉบับที่ 1	509	111.506	12.727	271	108.099	13.895	3.3557*
ฉบับที่ 2	509	34.280	5.279	271	33.243	4.878	2.7463*
ฉบับที่ 3	509	77.591	9.194	271	74.328	10.020	4.4543*
ฉบับที่ 4	509	36.948	5.610	271	34.140	5.612	6.6543*
ฉบับที่ 5	509	123.864	13.672	271	119.808	15.346	3.6478*

$$t_{.05} (778) = 1.645$$

จากตาราง 4 แสดงว่านักศึกษาหญิงวิทยาลัยครูภาคกลาง มีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการสูงกว่านักศึกษาชายทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2

3.2 เปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลาง ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า "นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในทุกด้านสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ" ผลที่ได้แสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ค่านิยมพื้นฐาน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง			ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ			t
	N	$\bar{X}$	S	N	$\bar{X}$	S	
ฉบับที่ 1	195	112.087	13.189	195	107.441	10.912	3.359 *
ฉบับที่ 2	195	33.717	5.331	195	33.010	5.427	1.297
ฉบับที่ 3	195	76.615	9.701	195	74.702	9.503	1.967 *
ฉบับที่ 4	195	36.907	5.540	195	34.887	6.270	3.424 *
ฉบับที่ 5	195	123.410	13.011	195	119.287	14.719	2.930 *

$$t_{.05} (388) = 1.645$$

จากตาราง 5 แสดงว่านักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 4 ด้าน คือ

กานิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ด้านการปฏิบัติตามค่านิยมของศาสนา และด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 3 แต่พบว่ากานิยมพื้นฐานด้านการประหยัดและออมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สูงกว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 เปรียบเทียบกานิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลาง ที่เรียนระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่า "นักศึกษาที่อยู่ในระดับชั้นเรียนที่สูงกว่า มีกานิยมทุกด้านสูงกว่านักศึกษาที่อยู่ในระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า" ผลที่ได้แสดงไว้ในตาราง 6 - 14

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความแตกต่างของกานิยมพื้นฐาน 5 ประการด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางแต่ละระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	1779.273	593.091	3.416*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	776	134705.311	173.589	
รวม	779	136484.584		

$$F_{.05} (3, 776) = 2.60$$

จากตาราง 6 แสดงว่านักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีค่านิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4

เพื่อที่จะทราบว่าระดับชั้นเรียนใดมีค่านิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบสูงต่ำกว่ากัน จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ q-statistic ดังตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่านิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลาง แต่ละระดับชั้น

ระดับชั้นปี		ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 2
	$\bar{X}$	108.307	110.164	110.440	112.492
ชั้นปีที่ 4	108.307	-	1.857	2.133	4.185 *
ชั้นปีที่ 1	110.164		-	0.276	2.328
ชั้นปีที่ 3	110.440			-	2.052
ชั้นปีที่ 2	112.492				-
r			2	3	4
q .05 (r, n)			2.77	3.01	3.63
$\sqrt{\frac{MS_E}{n}}$ q (r, n)			2.575	3.129	3.430

จากตาราง 7 แสดงว่าค่านิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลาง ประจําภาครีชั้นปีที่ 2 สูงกว่าชั้นปีที่ 4

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นพบว่าแตกต่างกับอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการด้านการประหยัดและออม ของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางแต่ละระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	135.094	45.031	1.692
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	776	20641.977	26.600	
ผลรวม	779	20777.071		

$$F_{.05} (3, 776) = 2.60$$

จากตาราง 8 แสดงว่านักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่ระดับชั้นเรียนต่างกัน มีค่านิยมพื้นฐานด้านการประหยัดและออม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความแตกต่างของกานินยม
พื้นฐาน 5 ประการด้านการมีระเบียบวินัยและการพกพกหมายของนักศึกษาวิทยาลัยครู
ภาคกลางแต่ละระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	1679.265	559.755	6.181*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	776	70264.338	90.546	
ผลรวม	779	71943.603		

$$F_{.05} (3, 776) = 2.60$$

จากตาราง 9 แสดงว่านักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน
มีกานินยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัยและการพกพกหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4

เพื่อที่จะทราบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นเรียนคู่ใดที่มีกานินยมพื้นฐานด้านการ
มีระเบียบวินัย และการพกพกหมาย สูงกว่ากัน จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดย
ใช้ q-statistic ดังตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัยและ เคารพกฎหมายของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางแต่ละระดับชั้น

ระดับชั้นปี	X	ชั้นปีที่ 4 74.557	ชั้นปีที่ 3 76.215	ชั้นปีที่ 1 76.539	ชั้นปีที่ 2 78.614
ชั้นปีที่ 4	74.557	-	1.658	1.982	4.057
ชั้นปีที่ 3	76.215		-	0.324	2.399
ชั้นปีที่ 1	76.539			-	2.075
ชั้นปีที่ 2	78.614				-
r			2	3	4
$q_{.05}(r, \tilde{n})$			2.77	3.31	3.63
$\sqrt{\frac{MS_e}{n}} q(r, \tilde{n})$			1.890	2.260	2.477

จากตาราง 10 แสดงว่าค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 สูงกว่าชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความแตกต่างของกานินม
พื้นฐาน 5 ประการด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาของนักศึกษาระดับชั้น
ภาคกลางแต่ละระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	1562.721	520.907	16.615*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	776	24327.712	31.350	
ผลรวม	779	25890.433		

$$F_{.05} (3, 776) = 2.60$$

จากตาราง 11 แสดงว่านักศึกษาระดับชั้นภาคกลางที่มีระดับชั้นเรียน
ต่างกัน มีกานินมพื้นฐานด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4

เพื่อที่จะทราบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นเรียนทุกไคที่มีกานินมพื้นฐาน
ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาสูงเท่ากักัน จึงทดสอบความแตกต่างเป็น
รายคู่ โดยใช้ *q statistic* ดังตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่านิยมพื้นฐานด้านการปฏิบัติ
ตามคุณธรรมของภาควิชาของนักศึกษ่วิทยาลัยบูรพาทุกชั้น

ระดับชั้นปี		ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 2
	$\bar{X}$	34.038	35.915	36.086	37.964
ชั้นปีที่ 4	34.038	-	1.877 [*]	2.048	3.926 ^{**}
ชั้นปีที่ 1	35.915		-	0.171	2.046 [*]
ชั้นปีที่ 3	36.086			-	1.878 [*]
ชั้นปีที่ 2	37.964				-
r			2	3	4
q .05 (r, n)			2.77	3.31	3.63
$\sqrt{\frac{MS_e}{n}} q (r, n)$			1.112	1.330	1.458

จากตาราง 12 แสดงว่า

1. ค่านิยมพื้นฐานด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของภาควิชาของนักศึกษ่วิทยาลัยบูรพาทุกชั้นปี 1 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 สูงกว่าชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ค่านิยมพื้นฐานด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของภาควิชาของนักศึกษ่วิทยาลัยบูรพาทุกชั้นปี 2 สูงกว่าชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 สูงต่ำกว่ากันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. คำนวณพื้นฐานด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลาง ปีการศึกษาที่ 2 สูงกว่าปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพื้นฐาน 5 ประการด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางแต่ละระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	2535.517	845.172	4.126 [*]
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	776	158925.911	204.801	
รวม	779	161461.428		

$$F_{.05} (3, 776) = 2.60$$

จากตาราง 13 แสดงว่านักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีค่าเฉลี่ยพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4

เพื่อที่จะทราบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นเรียนฤดูใดที่มีค่าเฉลี่ยพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สูงต่ำกว่ากัน จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ q-statistic ดังตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยครุภาคกลาง แต่ละระดับชั้น

ระดับชั้นปี		ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 2
	X	120.264	122.190	122.236	125.228
ชั้นปีที่ 4	120.264	-	1.926	1.972	4.964
ชั้นปีที่ 1	122.190		-	0.046	3.038
ชั้นปีที่ 3	122.236			-	2.992
ชั้นปีที่ 2	125.228				-
r			2	3	4
$q_{.05}(r, n)$			2.77	3.31	3.63
$\sqrt{\frac{MS_e}{n}} q(r, n)$			2.843	3.399	3.726

จากตาราง 14 แสดงว่าค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยครุภาคกลาง ปฏิญญาตรีชั้นปีที่ 2 สูงกว่าชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาคำนิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยครูภาคกลาง ว่ามีอยู่ในระดับใด
2. เพื่อเปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แต่ละด้านของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีความแตกต่างกัน ดังนี้
 - 2.1 เพศ
 - 2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.3 ระดับชั้นเรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง ศึกษาแก่นักศึกษาคณะครูชาย-หญิงที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ของวิทยาลัยครูภาคกลาง ประจำปีการศึกษา 2526 จำนวน 780 คน จากวิทยาลัยครูภาคกลาง 5 วิทยาลัย วิทยาลัยละประมาณ 160 คน ในแต่ละวิทยาลัยแบ่งเป็นระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ระดับละประมาณ 40 คน โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม 5 ฉบับ วัดค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำนวน 100 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีค่า

ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเป็น .9470 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามด้านการพึ่งตนเอง ชัยนั้หมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามด้านประหยั้คและออม

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

ฉบับที่ 4 เป็นแบบสอบถามด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

ฉบับที่ 5 เป็นแบบสอบถามด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานในแต่ละกลุ่ม

2. แสดงระดับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยกำหนดค่าเฉลี่ยของ

ความเหมาะสมของแต่ละด้านตามแบบของเบสท์ (Best, 1970 204 - 208)

ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	มากที่สุด

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม โดยใช้ F test และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ Studentized q-statistic แบบ Newman Keul s Method

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา
(α - Coefficient) ของ Cronbach

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางโดยส่วนรวมมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าระดับปานกลาง (2.51 - 3.50) เล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานข้อ 1 ยกเว้นค่านิยมด้านการประหยัดและออม ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และต่ำกว่าค่านิยมด้านอื่น ๆ ทุกด้าน โดยเรียงค่านิยมจากที่มีอยู่ในระดับสูงกว่า ไปหาระดับต่ำกว่าดังนี้ ค่านิยมด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านการมี ระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความ รับผิดชอบ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และด้านการประหยัดและออม

2. นักศึกษาหญิงในวิทยาลัยครูภาคกลางมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ สูงกว่านักศึกษาชายทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยม พื้นฐาน 5 ประการสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 4 ด้านคือ ค่านิยมด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความ รับผิดชอบ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ด้านการปฏิบัติตาม คุณธรรมของศาสนา และด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แต่ไม่พบความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการประหยัดและออม

4. นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน (ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4) มีค่านิยมด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง เป็นรายคู่ก็พบว่า ค่านิยมด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 สูงกว่าชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีค่านิยมด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ค่านิยมด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายของนักศึกษาระดับปริญญาชั้นปีที่ 2 สูงกว่าปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีค่านิยมด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า

6.1 ค่านิยมด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีที่ 3 และปีที่ 2 สูงกว่าปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 ค่านิยมด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 สูงกว่าปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาระดับปีที่ 1 และปีที่ 3 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6.3 ค่านิยมด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 สูงกว่าปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีค่านิยมด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ค่านิยมด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 สูงกว่าปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีระดับชั้นเรียนต่างกันมีค่านิยมด้านการประหยัดและออมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาคำนิยมนิพจน์พื้นฐาน 5 ประการ กับนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลาง ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 - 4 เพื่อศึกษาว่านักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางมีคำนิยมนิพจน์พื้นฐาน 5 ประการอยู่ในระดับใด และเพื่อเปรียบเทียบคำนิยมนิพจน์พื้นฐาน 5 ประการ ในแต่ละด้านของนักศึกษาที่แตกต่างกันในด้านเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับชั้นเรียน ✓

1 ผลการศึกษาระดับของคำนิยมนิพจน์พื้นฐาน 5 ประการ พบว่านักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางโดยส่วนรวมมีคำนิยมนิพจน์พื้นฐาน 5 ประการอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าระดับปานกลาง (2.51 - 3.50) เล็กน้อย ยกเว้นด้านการประหยัดและออม ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางและต่ำกว่าค่าอื่น เปรียบตามระดับคำนิยมนิพจน์จากสูงไปหาต่ำดังนี้

ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.08
ด้านการมีระเบียบวินัยและการปกครอง	3.82
ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ	3.68
ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	3.60
ด้านการประหยัดและออม	3.39

จากเกณฑ์ของระดับคำนิยมนิพจน์โดยกำหนดค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมตามแบบของเบสท์ (Best. 1970 204 - 208) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	มากที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยจะพบว่าคำนิยมนิพจน์พื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางโดยส่วนรวมสูงกว่าระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการประหยัด

และออกมาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่านิยมด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนชาวไทยมีความผูกพันกับสถาบันทั้ง 3 มาแต่อดีตกาล ดังที่ สวนา พรพัฒน์กุล (สวนา พรพัฒน์กุล 2524 : 1 - 5) กล่าวว่าเราไถ่ยืนไถ่พึ่งบรรพบุรุษการเมือง ข้าราชการ ประชาชน ตลอดจนนิสิตนักศึกษาและนักเรียนไถ่กล่าวอ้างอยู่เสมอถึงสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสามสถาบันที่สำคัญของความอยู่รอดและการดำรงรักษาความเป็น "ไทย" ของคนไทยมาจนทุกวันนี้ สถาบันดังกล่าวทั้งสามนี้เปรียบเสมือนเป็นร่างกาย ชีวิตและวิญญาณของคนไทยผู้ซึ่งมีความสำนึกในความเป็น "คนไทย" อย่างแท้จริง ประเทศไทยจึงยังคงดำรงความเป็นเอกราชไถ่ตลอดจนถึงปัจจุบัน สถาบันชาติซึ่งเปรียบเสมือนร่างกายของคนไทยจึงมั่นคงแข็งแรงยิ่งนัก สำหรับสถาบันศาสนาของประเทศไทย เป็นสถาบันเปิดสำหรับทุกศาสนา โดยมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาหลักของคนไทยส่วนใหญ่ของประเทศ อันเปรียบเสมือนเป็นชีวิตของคนไทย เป็นสถาบันที่กำหนดแนวทางชีวิตของคนไทย อาทิเช่น รักความเป็นอิสระ รักสงบ มีวิถีทางในการดำรงชีวิตแบบง่าย ๆ ซึ่งคนไทยไถ่รับการอบรมถ่ายทอดไถ่มีความศรัทธา ยึดมั่นในศาสนาตั้งแต่เล็กแต่น้อย สำหรับสถาบันสุดท้ายคือสถาบันพระมหากษัตริย์ พระองค์ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทย เป็นผู้นำชาติไถ่อยู่รอดมาจนทุกวันนี้ จะเห็นไถ่จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏแก่คนทั้งโลกว่าพระมหากษัตริย์ไทย เป็นที่พึ่งของคนไทยอย่างหาไถ่เปรียบมิไถ่ได้ดังที่ สวนา พรพัฒน์กุล (สวนา พรพัฒน์กุล 2524 : 1 - 6) กล่าวว่า สถาบันพระมหากษัตริย์เปรียบไถ่กับวิญญาณของคนไทย เป็นที่รวมชีวิตและร่างกายของคนไทยเข้าไถ่ด้วยกัน

สภาพทางสังคมในปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหาในหลาย ๆ ด้าน เช่น ปัญหาความเศรษฐกิจ ทำให้มีความระคายเคืองการอบรมดูแลเอาใจใส่อย่างเพียงพอหรือแม้จะไถ่รับการอบรมมาบ้างก็อาจขัดกับสภาพสังคมที่เขพบเห็นจริง ดังเช่นคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 : 7 - 12 - 7 - 13)

ได้กล่าวว่าเยาวชนเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่ตนได้รับอบรมสั่งสอนมา กับ ประสบการณ์ที่เป็นจริง เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับมาตรฐานความถูกต้องทางสังคม แท้จริง เยาวชนในวัยนี้ควรมีพื้นฐานทางศีลธรรม จริยธรรมที่มั่นคงพอสมควรแล้วแต่ในขณะที่ เขากำลังเรียนรู้กฎเกณฑ์แห่งความจริงในสังคมและหลักศีลธรรมจรรยาที่เขาได้เรียนรู้ จากพ่อแม่และครู เขาต้องตัดสินใจและพยายามหาเกณฑ์สำหรับยึดเป็นหลักปฏิบัติ ของตนเสียใหม่ ทำให้ค่านิยมพื้นฐานดังกล่าวจึงอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปานกลางเพียง เล็กน้อยเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นค่านิยมด้านการประหยัดและออม ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง อันเนื่องมาจากสภาพสังคมไทยที่ต้องการความสะดวกรวดเร็วในชีวิตความเป็น อยู่ประจำวัน ซึ่งถือว่าจาเป็นในเรื่องเครื่องผ่อนแรงต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีระบบเงินผ่อนเข้ามามีบทบาท จึงมีการใช้จ่ายสูงกว่าปกติ จึงมีผลให้ระดับ ค่านิยมด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ปานกลางและต่ำกว่าค่านิยมด้านอื่น ๆ ทุกด้าน

2 นักศึกษาหญิงในวิทยาลัยครูภาคกลางมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการสูงกว่า นักศึกษาชายทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อที่ 2 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกรมการฝึกหัดครู (กรมการฝึกหัดครู 2525:305) พบว่า เพศหญิงมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านต่าง ๆ สูงกว่าเพศชาย ดังนั้นการสร้างเสริม จริยธรรมแก่อาจารย์และนักศึกษา จึงควรมุ่งเพศชายมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เพราะว่า ในสังคมไทย เด็กหญิงมักถูกอบรมให้อยู่ในกฎเกณฑ์ มีระเบียบวินัยอยู่ในศีลธรรม เป็นผู้ติดตามบิดามารดาไปประกอบกิจทางศาสนา อย่างเคร่งครัดมากกว่าเด็กชาย จึงเป็นผลให้นักศึกษาหญิงมีค่านิยมพื้นฐานทุกด้านสูงกว่านักศึกษาชาย ดังเช่นผลงานวิจัย ของ วรณี รักธรรม (วรณี รักธรรม 2515 : 54 - 57) ที่ได้ศึกษาพบว่า เด็กเชื้อชาติไทย เพศหญิงมีความรับผิดชอบสูงกว่าเพศชาย และเน้นให้เห็นว่าในสังคมไทย เด็กหญิงมักจะถูกฝึกอบรมให้รับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ต่าง ๆ ภายในครอบครัวมากกว่าเด็กชาย เช่น ให้อาบน้ำ ช่วยทำความสะอาดบ้าน ตลอดจนหุงหาอาหาร นอกจากนี้ ละม้ายมาศ ศรีทนต์ (ละม้ายมาศ ศรีทนต์ 2510 : 115) พบว่าพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูพ่อแม่ไทย

แม่มีความไว้วางใจในเด็กหญิงให้เลี้ยงน้องมากกว่าเด็กชาย โดยทั่วไปแล้วเด็กหญิงมีความอดทน ละเอียดยิ่งกว่าเด็กชาย จึงทำให้เด็กหญิงมีความรู้สึกรับผิดชอบสูงกว่าเด็กชาย การที่เด็กหญิงเป็นผู้รับผิดชอบในบ้าน เป็นเหตุให้ใกล้ชิดพ่อแม่ ได้รับความรัก การใช้จ่ายภายในบ้าน รู้สึกถึงความยากลำบากในการใช้เงิน เป็นผลให้เด็กหญิงรู้จักเก็บออมและประหยัดในการใช้จ่าย แม้ในค่านี้อัตราธรรมจรรยาที่ได้รับการอบรมสั่งสอนควบคู่ไปกับศาสนาจากผู้สูงอายุในบ้าน ด้วยการติดตามไปประกอบกิจการทางศาสนา จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าในเรื่องของค่านิยมพื้นฐานโดยทั่วไปแล้วนักศึกษาหญิงจะมีระดับค่านิยมสูงกว่านักศึกษาชาย

3. จากผลการศึกษาที่พบว่านักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอยู่ 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการประหยัดและออม ซึ่งสูงกว่าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องชี้ระดับความสามารถทางสติปัญญา ดังที่ สอนา พรพัฒน์กุล (สอนา พรพัฒน์กุล ม.ป.ป. : ไม่มีเลขหน้า) กล่าวว่า เมื่อผู้มีระดับสติปัญญาสูงย่อมวิเคราะห์วิจารณ์ และมองเห็นความแตกต่างของการประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีและไม่ดีได้เด่นชัดกว่า ผู้ที่มีสติปัญญาต่อยกว่า จึงสามารถเลือกประพฤติปฏิบัติหรือมีทัศนคติที่ดีได้ถูกต้องมากกว่า ด้วยเหตุนี้จึงพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจึงมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการใน 4 ด้านสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ยกเว้นด้านการประหยัดและออม ดังได้กล่าวแล้วว่าผลของเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เข้ามาในสังคมไทย และได้รับการยอมรับว่าเป็นสิ่งจำเป็นในสังคมปัจจุบัน ประกอบกับการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจที่คล่องตัวสูงกว่าประเทศอื่นในเอเชียด้วยกันและระบบเงินผ่อนที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนไทย จึงมีผลให้การใช้จ่ายเพื่อหาความสะดวกสบายให้แก่ชีวิตประจำวันของคนไทยอยู่ในระดับสูง แต่สำหรับนักศึกษาครุ นั้น ส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวที่ฐานะไม่ตึงเครียดก็ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจโดยทั่วกัน กล่าวคือ ไม่ว่า

นักศึกษาจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำ ก็มาจากสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ - ที่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้ค่านิยมด้านการประหยัดและออมไม่สูงต่ำต่างกัน นอกจากนี้ ประพீร์ เทพธรานนท์ (ประพீร์ เทพธรานนท์ 2527 : 83) ได้สอบถามความเห็นเรื่องการประหยัดจากเด็กนักเรียนอายุ 7 - 8 ปี พบว่า ระดับทางสติปัญญา ไม่มีผลต่อการเรียนรู้ในเรื่องการประหยัด ทั้งนี้เพราะการประหยัดเน้นคุณธรรมที่เด็กได้รับการปลูกฝังและฝึกมาตั้งแต่อยู่ในบ้าน จากนิคามารดาและสังคมรอบตัวเด็ก ดังนั้นค่านิยมในด้านการประหยัดและออมของนักศึกษาครูที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันจึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ในระดับชั้นเรียนที่ต่างกัน (ปริญญาตรีปี 1 - ปี 4) นั้น ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาวิทยาลัยครูมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 4 ด้าน ยกเว้นด้านการประหยัดและออม ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่านิยมทั้ง 4 ด้าน พบว่านักศึกษามีค่านิยมสูงต่ำกว่ากันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

4.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่านิยมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายและด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

4.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 ต่างก็มีค่านิยมสูงกว่าชั้นปีที่ 4 ในด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ยังพบอีกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่านิยมสูงกว่าชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่านิยมสูงกว่าชั้นปีที่ 1 อีกด้วย

จะเห็นว่าค่านิยมทั้ง 4 ด้าน ยกเว้นด้านการประหยัดและออมของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สูงกว่าปีที่ 4 ทุกด้านที่เป็นเช่นนี้เพราะในการศึกษาระดับปริญญาชั้นปีที่ 1 - 2 จะเรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาวิชาครูเป็นหลัก ซึ่งได้สอดแทรกศีลธรรมจริยธรรม - คุณธรรมต่าง ๆ เข้าไว้ในวิชาเหล่านี้ และในปีที่ 2 นั้น นักศึกษาจะได้รับการสอนซ้ำ

จากชั้นปีที่ 1 ที่เพิ่งได้มีโอกาสศึกษาในปีแรกเท่านั้น จึงเป็นผลให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่านิยมในด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้านสูงกว่าปีที่ 1 และปีอื่น ๆ ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ได้เรียนวิชาเอกวิชาโทมากขึ้น ทำให้ล้มเลือนวิชาพื้นฐานซึ่งได้เรียนไปแล้วส่วนใหญ่ จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สูงกว่าปี 3 และในปีที่ 4 นั้น เป็นชั้นที่มีการศึกษามุ่งเน้นในเรื่องการศึกษาวิชาเอกและเป็นปีที่จบการศึกษาจึงมุ่งหาแนวทางในการประกอบอาชีพ เป็นเหตุให้ค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีน้อยกว่าปีอื่นในทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาครูโดยส่วนรวมอยู่ระดับสูงกว่าปานกลางเล็กน้อย ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะครูเป็นตัวแทนของเด็กซึ่งจะเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพในอนาคต ฉะนั้นนักศึกษาครูควรมีค่านิยมพื้นฐานอย่างน้อยต้องอยู่ในเกณฑ์ที่ดี (สูงกว่า 4) โดยเฉพาะนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 ควรมีค่านิยมพื้นฐานสูงกว่าชั้นปีอื่น ๆ ซึ่งผลจากการวิจัยกลับพบว่าต่ำกว่าชั้นปีอื่น ๆ เพราะจะต้องออกไปเป็นตัวแทนแก่เด็กในเวลาอันใกล้ และจะไม่มีโอกาสได้รับการพัฒนาจากสถาบันอีกแล้ว ดังนั้นจึงเสนอแนะให้ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูในทุกสถาบัน พยายามค้นหาแนวทางในการเสริมสร้างค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ซึ่งถือว่าเป็นค่านิยมที่จำเป็นสำหรับคนไทย โดยสอดแทรกในหลักสูตร หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรทุกชนิดให้มากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้ในทุกชั้นปี

2. การศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างเพศ พบว่านักศึกษาหญิงมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการทุกด้านสูงกว่านักศึกษาชาย ฉะนั้นในการเรียนการสอนชั้นพื้นฐานควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้เน้นนักศึกษาชายมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

3. ในด้านของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่านิยมพื้นฐานสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ยกเว้นด้านการประหยัดและออม จึงควรให้การเรียนการสอนในเรื่องค่านิยมพื้นฐาน

ในลักษณะรูปธรรมมากขึ้น หรือในลักษณะของกิจกรรมประกอบการเรียน (Active learning) มากกว่าการเรียนการสอนโดยการบอกเล่าจากครูเท่านั้น

4. ค่านิยมพื้นฐานด้านการประหยัดและออม เป็นสิ่งที่ควรคำนึงเป็นอย่างมากในการปลูกฝังและเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก แต่กลับพบว่าค่านิยมด้านการประหยัดและออมอยู่ในระดับต่ำสุด (3.39) และแม้แต่นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงก็มีค่านิยมด้านการประหยัดและออมไม่สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผู้ที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงและสร้างเสริมค่านิยมด้านนี้ เพราะค่านิยมด้านการประหยัดและออมเป็นสิ่งที่ต้องการและจำเป็นมากในปัจจุบัน สำหรับประเทศพัฒนา เพราะฉะนั้นควรเน้นให้เด็กตั้งแต่เล็กในระดับประถมให้เห็นถึงความสำคัญในการประหยัดและออม รู้จักใช้จ่ายได้เหมาะสมกับความจำเป็นในการบริโภคสินค้าต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะทางการวิจัย

1. ควรหาการศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการกับครูในระดับต่าง ๆ เพราะเป็นตัวแทนที่แท้จริงของเด็ก ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาค่านิยมของเด็กและเยาวชนของชาติสืบต่อไป
2. ควรทำการศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการกับเด็กนักเรียนในระดับต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบระดับค่านิยมของเด็ก อันจะเป็นแนวทางสร้างเสริม ปรับปรุงค่านิยมที่ดีให้แก่เด็กนักเรียนและเยาวชนได้อย่างถูกต้อง
3. ควรศึกษาหลักสูตรและกิจกรรมของนักศึกษาในวิทยาลัยครู เพราะค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาครูซึ่งจะออกไปพัฒนาบ้านเมืองและเป็นตัวแทนที่สำคัญของเด็ก น่าจะมีค่านิยมในระดับที่สูงกว่าผลงานวิจัยที่ศึกษาในครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรหรือจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมกับการพัฒนาค่านิยม

0

/

11. ๑๖๖๖๖๖๖๖

๒

,

บรรณานุกรม

- กลุ่มนักวิชาการ เอกสารของนักวิชาการ ม.ป.ท. 2525, ไม่มีเลขหน้า
- กอ สวัสดิพานิช "วิทยุกับการนิยามและระบบศีลธรรม" เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับการศึกษา
หน้า 46 - 58 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2518
- ✓ การฝึกหัดครู, กรม หน่วยศึกษานิเทศก์ การวิจัยเรื่อง "จริยธรรมของอาจารย์
และนักศึกษา สังกัดสถานศึกษา กรมการฝึกหัดครู" 2525, 305 หน้า
- การศาสนา, กรม กระทรวงศึกษาธิการ คู่มือจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2
โรงพิมพ์กรมศาสนา 2522, 119 หน้า
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน "สรุปผลสภาพปัญหา นโยบาย และ
วิธีการหลัก" ใน นโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว หน้า 7 - 1 - 7 - 39
รุ่งเรืองสารสนเทศพิมพ์
- ✓ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน "ค่านิยมไทย" ใน เอกสารประกอบ
การประชุมสัมมนา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
ม.ป.ป., 50 หน้า
- คมกริช วัฒนเสถียร ศาลคดีเด็กและเยาวชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง
ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง 2507, 163 หน้า
- จรัส พรหมอยู่ สังคมและวัฒนธรรมไทย โอเคียนส์ไตร์ 2519, 161 หน้า
- จรูญ สุภาพ แบบเรียนสังคมศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2521, 194 หน้า
- จุลลา งอนรด, ม.ล. กำเนิดและความเป็นมาของลัทธิชาตินิยมในประเทศไทย
วิทยานิพนธ์ ร.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513, 198 หน้า อักสาเนา
- เจียม เคหะรูป ความกีดขวางเกี่ยวกับพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคกลาง วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2518, 230 หน้า
- เนลิยว บุรีภักดิ์ "จิตวิทยาสังคม" วิทยาศาสตร์สังคม หน้า 201-235 โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว 2517
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิก จริยธรรมของเยาวชนไทย สถาบัน
วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 344 หน้า

ชานินทร์ กรัยวิเชียร การจรรยาบรรณบัณฑิตร โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
2520, 60 หน้า

ประนต เล็กสวาสดี ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การพึ่งผู้อื่น พฤติกรรม
ด้านความเป็นผู้นำ และความรู้สึกรับผิดชอบ ปริญญาพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 117 หน้า อัดสำเนา
ประพีร์ เพชรานนท์ "ประหยัดไค้ใจสบาย" วันเด็ก อมรินทร์การพิมพ์ 2527,
111 หน้า

ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา "การเรียนการสอนทัศนคติและค่านิยม" จิตวิทยา
สำหรับครู (เล่ม 1) หน้า 45 - 57 ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522

ปราโมทย์ นาคธรรมพ "ค่านิยมของผู้ปกครองกับการพัฒนา" ชุมนุมบทความทางวิชาการ
รัฐศาสตร์ หน้า 71 - 93 ไทยวัฒนาพานิช 2514

พนัส หันนาคินทร์ การสอนค่านิยม โครงการตำรา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก 2520, 175 หน้า

พัทยา สายหู โลกสมมุติ สิกขิตสยาม 2516, 248 หน้า

ภัทรา นิคมานนท์ ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบ
วินัยในตนเอง ความเกรงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปริญญาพนธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 168 หน้า อัดสำเนา

ละม้ายมาศ ศรีพิทักษ์ และคนอื่น ๆ อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็กที่ตามลนาป่า
อ.เมือง จ.ชลบุรี รายงานการวิจัย ฉบับที่ 9 ของสถาบันระหว่างชาติ สำหรับ
การศึกษาค้นคว้าเรื่องเด็ก โรงพิมพ์คุรุสภา 2510, 184 หน้า

วณิช บรรจง และคนอื่น ๆ วิชาการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา ตรงตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา และประกาศนียบัตรประโยคครูประถม, วิทยาลัยครู
นครปฐม 2515, 196 หน้า

วรรณวิภา ทองงอก ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง
ความสัมพันธ์ทางการเรียน และการสอนของนิสิตฝึกสอน วิทยาลัยวิชาการศึกษา
พิษณุโลก ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517,
 71 หน้า อัดสำเนา

วรรณพี ภัทธรรม การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความต้องการ ผลสัมฤทธิ์
และความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กไทยเชื้อชาติไทยและเด็กไทยเชื้อชาติจีน
 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 70 หน้า
 อัดสำเนา

วัชรีย์ ชูธรรม ยุทธวิธีในการพิจารณาร่างเสริมกำนิยม กรมการฝึกหัดครู
 กระทรวงศึกษาธิการ 2525, 155 หน้า

★ วารินทร์ ม่วงสุวรรณ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักและ
แบบควบคุมความเชื่อเพื่อและวินัยทางสังคม ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517, 189 หน้า อัดสำเนา

วารีย์ อินทวิชา "การเชื่อฟังผู้ใหญ่ในลักษณะสังคมไทย" วารสารสภาการศึกษา
แห่งชาติ 1(6) : 8 - 9 ก.ค. 2514

สมกวรรณ อภัยพันธ์ จิตวิทยาการศึกษา แพรวพิทยา 2507, 317 หน้า

สวนา พรพัฒน์กุล การศึกษาและการดำรงสมณเพศของสงฆ์ไทย หน้า 5 - 22
 รายงานการวิจัย ฉบับที่ 4 ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524

เอกสารประกอบการสอนวิชาการตรววจวัดพัฒนาการเด็ก ม.ป.ป.,
 ไม่มีเลขหน้า

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร "วิธีส่งเสริมให้เด็กมีอุดมการณ์แห่งชาติ" วารสารแนะแนว
 7 : 68 - 71 ตุลาคม - พฤศจิกายน 2516

เสริมเกียรติ พรหมนุญ อิทธิพลการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของ
นักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 138 หน้า อัดสำเนา

อภิสิทธิ์ วงษา ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกรับผิดชอบ การปรับตัว และลักษณะ
ความเป็นผู้นำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และมีธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาล
เมืองตาก ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517,
69 หน้า อังสาเนา

Ausubel, David P. Educational Psychology, a cognitive
view. New York, Holt, Rinehart, 1968. 685 p.

Best John W. Research in Education. New Jersey,
Printice - Hall, 1970. 329 p.

✓Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing.
3 rd.ed., New York, Haper and Raw, 1970. 752 p.

✓Edwards, Allen L. Techniques of Attitude Scale
Construction. New York, Appleton - Century - Crofts,
Inc., 1957. 256 p.

✓Feather, Norman T. Values in Education and Society.
Collier Macmillan Publishers 1975. 350 p.

✓Ferguson, G.A. Statistical Analysis in Psychology
and Education. 4th.ed. Tokyo, Mc Graw - Hill
International Book, 1976. 529 p.

✓Guildford, J.P. Fundamental Statistics in Psychology
and Education. New York, Mc Graw - Hill Book
Company, 1965. 605 p.

Hoffman, Mertin L. Moral Development in Carmichael
Manual of Child Psychology. New York, John Willey
and Sons, Inc., 1970.

Jersild, Arthur T. Child Psychology. Engle - Wood
Cliffs, Prentice - Hall, Inc., 1968. 610 p.

✓Kilpatrick, William Heard. Philosophy of Education.
New York, The Macmillan Company, 1954. 465 p.

✓Knutson, Andie L. The Individual Society and Health
Behavior. New York, Russell Sagg, 1976. 533 p.

- Mc Candless, Boyd R., Children and Adolescents. Holt Rinchart and Winston, New York, 1963. 521 p.
- Milton, Betty L. and Dale B. Harris. "The Development of Responsibility in Childrer," in The Child A Book of Reading. V.46, p. 407 - 416, ed. by Jarome M. Siedman, New York, Holt, Rinchart and Winston, 1962.
- Mueller, D.J. "Differences in Social Responsibility among Various Group of College Students," Desseriation Abstracts. 31 2, August, 1969.
- ✓Ruch, Floyd Leon, Psychology and Life. New York, Scott Forman and Company, 1953.
- Shevliakov, George V. and Redl Frits. Discipline for Today's Children and Youth. Association for Supervision and Curriculum Development, Washington D.C., 1955. 64 p.
- Smart, M.S. and R.C. Smart. Children Development and Relationships. The Macmillan Company, New York, 1964. 582 p.
- Watson, R.I. Psychology of the Child. Copyright by John Wiley & Sons, Inc., 1959. 662 p.
- Wiggins, Jerry S. and others. The Psychology of Personality Reading. Adderson - Wesley, 1971. 705 p.
- Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. New York Mc Graw - Hill Book Company. Inc., 1971. 672 p.
- Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. 2nd.ed., New York, Mc Graw - Hill, Inc., 1971. 907 p.

ภาคผนวก

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้น เพื่อศึกษาความรู้สึกรู้สึก ความคิดเห็น และการกระทำ บางประการของท่าน ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามนี้ ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง ของท่านในมากที่สุดเท่าที่จะเป็นได้ คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อท่านแต่อย่างใด กาถามแต่ละข้อไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด คำตอบที่ดีที่สุดคือคำตอบที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน ซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนคนอื่นและไม่ต้องเขียนชื่อของท่านในที่ใด ๆ ทั้งสิ้น

การตอบแบบสอบถาม

เพื่อท่านอ่านคำถามแต่ละข้อแล้ว ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการตอบ โดยแต่ละข้อจะมีช่องให้เลือกตอบ 5 ช่อง ซึ่งมีความหมายดังนี้

ช่องจริงที่สุด เมื่อข้อความนั้นเป็นความจริงหรือตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็นสำหรับท่านมากที่สุด

ช่องจริงมาก เมื่อข้อความนั้นเป็นความจริงหรือตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็นสำหรับท่านมาก

ช่องจริงครึ่งหนึ่ง เมื่อข้อความนั้นเป็นความจริงหรือตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็นสำหรับท่านประมาณครึ่งหนึ่ง

ช่องจริงน้อย เมื่อข้อความนั้นเป็นความจริงหรือตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็นสำหรับท่านเพียงเล็กน้อย

ช่องไม่จริงเลย เมื่อข้อความนั้นไม่เป็นความจริงหรือไม่ตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็นสำหรับท่านเลย

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
๐	ท่านเคยส่งหนังสือคืน ห้องสมุดช้ากว่ากำหนด					/

จากตัวอย่าง แสดงว่าท่านไม่เคยส่งหนังสือคืนห้องสมุดช้ากว่ากำหนดเลย

แบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดส่วนตัว ตอนที่ 2 เป็นการถามความรู้สึก ความคิดเห็น และการกระทำบางประการของท่าน ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามนี้ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัว

1. วิทยาลัยครู.....
2. เพศ ชาย
 หญิง
3. ผลการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ได้คะแนนเฉลี่ย.....
4. ท่านกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่.....

ตอนที่ 2 ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
1	เพื่อทำรายงานหรือ การบ้านเสร็จ ท่านมักจะ ส่งอาจารย์ช่วยตนเอง.					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
2	เมื่อคะแนนวิชาใดไม่ดีท่าน จะยิ่งใช้ความพยายามให้ มากขึ้น แม้จะไม่ชอบวิชา นั้นก็ตาม.....					
3	เมื่อปัญหาเกิดขึ้น ท่าน ต้องหาวิธีแก้ปัญหาคด้วย ตนเอง, ก่อนที่จะขอความ ช่วยเหลือจากผู้อื่น.....					
4	ท่านมีภาวะกระตือรือร้นใน การทำงานทุกอย่างเสมอ.....					
5	เมื่อมีงานกลุ่มท่านพร้อมที่ จะแสดงความคิดเห็นต่อ เพื่อนร่วมงานเสมอ.....					
6	ในการทางานที่ได้รับมอบ หมายร่วมกัน ท่านมักแก้ ปัญหาต่าง ๆ ไปทีละขั้นตอน.....					
7	ท่านยินดีทำงานพิเศษนอก เวลา เพื่อหารายได้มา ช่วยในการศึกษา แม้จะ เรียนหนักก็ตาม.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครั้งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
8	ท่านจะแบ่งเงินไว้ส่วนหนึ่ง จากภาษีขายประจำวัน เพื่อ นำมาซื้อของที่ต้องการจะ จำเป็น.....					
9	ท่านเคยยืมเงินเพื่อน เพื่อซื้อ ของที่ต้องการบ่อยครั้ง.....					
10	ท่านดูแลรักษาความสะอาด เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายของ ท่านเองเป็นประจำ.....					
11	ท่านทบทวนบทเรียนหลังจาก เข้าฟังคำบรรยายจากอาจารย์ เสมอ.....					
12	การเข้าฟังการบรรยายตาม กำหนด เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ อย่างยิ่ง.....					
13	เมื่อมีเวลาท่านจะไปพบ อาจารย์เพื่อสอบถามเนื้อหา วิชาที่ยังไม่เข้าใจ.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
14	ถึงแม้ว่างานที่ใครรับมอบหมาย ครั้งนี้จะยากเพียงใดก็ตาม ท่านต้องพยายามทำให้สำเร็จ ให้ได้.....					
15	เพื่อน ๆ ชมว่าท่านเป็นคนขยัน.....					
16	ท่านจะพยายามทำงานให้หนัก ขึ้น เมื่องานนั้นเป็นงานที่ยาก สำหรับท่าน.....					
17	ท่านไม่ชอบบดลั้วกับประกันพวง.....					
18	ท่านเก็บกวาดลูกหอยพักเป็น ประจำ.....					
19	ท่านจะชอบเสื้อผ้าที่ซารุด เล็ก ๆ น้อย ๆ ด้วยตนเอง.....					
20	เมื่อว่างจากชั่วโมงเรียน ท่านมักจะเข้าห้องสมุดเพื่อ ศึกษาเนื้อหาวิชาที่ยังไม่ เข้าใจ.....					
21	ท่านตั้งใจศึกษาเล่าเรียนใน ทุกวิชา แม้ท่านจะไม่ชอบใน บางวิชา.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
22	ไม่ว่าจะทำอะไรก็ตาม เมื่อ เสร็จแล้วท่านต้องตรวจทาน เสมอ.....					
23	ท่านไปเคยหนีเรียนไปเที่ยว กับเพื่อน.....					
24	ท่านจะพยายามรักษาระดับของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้คงที่ หรือดีขึ้นเสมอ.....					
25	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา ชุมชนของสถานศึกษาในทุกครั้ง ที่มีโอกาส.....					
26	ท่านเคยขีดเขียนโต๊ะเรียน เก้าอี้ หรือฝาผนังของสถาน ศึกษา.....					
27	เมื่อท่านสวมเครื่องแบบของ วิทยาลัย ท่านมักระวังความ ประพฤติของท่านเป็นพิเศษ.....					
28	ท่านช่วยทำงานในบ้านเป็น ประจำ.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
29	ท่านมักจะให้ความสนใจใน ปัญหาของคนในครอบครัวเสมอ.....					
30	ท่านชักจูงหรือรณรงค์ให้สมาชิก ในครอบครัวและประชาชนไป ใช้สิทธิในการออกเสียง เลือกตั้ง.....					
31	ในวันหยุดท่านมักซื้ออาหารนอก บ้านรับประทาน เพราะ ต้องการพักผ่อน.....					
32	ท่านมักจะอ่านหนังสือก่อนนอน แล้วหลับไป โดยเปิดไฟทิ้งไว้ ทั้งคืน.....					
33	เมื่อท่านพบของถูกใจ จะซื้อ ทันทีเพราะกลัวจะไม่ได้.....					
34	ท่านหยอดเงินไว้ในกระป๋อง ออมสิน เพื่อเหลือใช้....					
35	ท่านพอใจที่จะรับประทาน อาหารที่โรงอาหารของ วิทยาลัย แม้จะจืด.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
36	ท่านวางแผนการใช้เงินที่ได้ มาอย่างรอบคอบ.....					
37	ท่านหยิบเงินไปใช้ที่วิทยาลัย เป็นรายวันตามกำหนดที่วางไว้.....					
38	เมื่อเห็นก๊อกน้ำเปิดทิ้งไว้ ท่านจะรีบปิดทันที.....					
39	ท่านจะรวบรวมกระดาษสมุด ที่เหลือไว้ในแต่ละภาคเรียน มาใช้ประโยชน์ต่อไป.....					
40	ทุกครั้งที่คุณออกจากห้องเรียน ท่านมักจะเป็นคนปิดไฟ ปิด พัดลม.....					
41	ท่านวางแผนในการเรียน แต่ละรายวิชาไว้เสมอ.....					
42	ท่านพยายามทำงานที่ได้รับ มอบหมายด้วยตนเองอย่าง สม่ำเสมอ แม้งานนั้นจะยาก เกินไปสำหรับท่าน.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
43	ท่านมักสนุกกับการหลีกเลี่ยง ไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ของสถานศึกษา.....					
44	ถ้าท่านจะถูกไล่ออกเพราะ ตะแคงไม่ฟัง ท่านจำเป็นต้อง ทุจริต เพื่อไม่ให้ถูกไล่ออก.....					
45	ท่านจัดสรรค่าใช้จ่ายในแต่ละ สัปดาห์ค่อนข้างมีเหตุผล.....					
46	ท่านจก่ลาคับความสำคัญในการ ใช้จ่ายเงินของท่านทุกครั้ง.....					
47	ท่านยึดถือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ของหมู่คณะของท่านควยก็ เสมอมา.....					
48	ท่านหักห้ามใจตนเองได้สำเร็จ ในการที่จะไม่ทำกิจกรรมซึ่ง ไม่เกิดประโยชน์.....					
49	ท่านไม่กระทำพฤติกรรมที่ รบกวนผู้อื่นในขณะชมการแสดง ชมการละเล่น.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง กรงหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
50	ท่านเข้าคิวเพื่อซื้อบัตรชม ภาพยนตร์ การแสดงต่าง ๆ...					
51	ท่านเคยโกรธเมื่อโทรศัพท์กิน เหรียญ จึงเขย่าเครื่อง โทรศัพท์อย่างรุนแรง....					
52	ท่านมักจะข้ามถนนในที่ที่จัดไว้ ให้.....					
53	ท่านถือว่าเป็นความจำเป็นที่ บ้านริมแม่น้ำซึ่งมักใบปัดรถ ขยะไปเก็บขยะ จึงต้องทิ้ง ขยะลงในแม่น้ำ.....					
54	การหลีกเลี่ยงการเกตณฑ์หาร เป็นสิ่งควรหากำป้อโอกาส.....					
55	การเล่นการพนัน เป็นความสุข ส่วนตัวของแต่ละคน.....					
56	ท่านจะขับรถด้วยความเร็ว ตามกำหนด แมถนนจะว่าง และทางสะดวก.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
57	การข้ามถนนตรงทางข้ามหรือ สะพานลอย เป็นสิ่งน่ารำคาญ และไม่จำเป็น.....					
58	ท่านพอใจที่จะปฏิบัติตามป้าย ห้ามคำเตือนของราชการ อย่างเคร่งครัด.....					
59	ท่านไม่ให้ออกสิทธิ์เพื่อการได้ ประโยชน์ส่วนตน.....					
60	เมื่อมีรายใดที่ท่านตั้งใจที่จะ เสียภาษีตามกฎหมาย.....					
61	การเข้าป่ายิงนก ตกปลาใน วันหยุดเป็นกีฬาที่น่าสนใจ ชนิดหนึ่ง.....					
62	เมื่อทำงานไม่เสร็จ กวบบอก อาจารย์ว่าป่วยดีกว่าให้เหตุผล อย่างอื่นว่าไม่เสร็จ.....					
63	กิจกรรมหล่อเทียนเข้าพรรษา ของวิทยาลัยเป็นสิ่งสนุกเพื่อ.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
64	กฎแห่งกรรม ทำดีได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว ไซ้ไม่ได้เลยในสังคม ปัจจุบัน.....					
65	บางครั้งเมื่อทำผิด ท่านจะ ไม่ยอมรับผิด เพราะกลัวถูก ลงโทษ.....					
66	นักศึกษาควร ปฏิบัติดีให้ได้ ทุกคน.....					
67	ท่านบริจาคทรัพย์สินของเพื่อ สาธารณประโยชน์ตามโอกาส ทุกครั้ง.....					
68	เมื่อถึงวันสำคัญทางศาสนา ท่านไปวัดเพื่อปฏิบัติศาสนกิจ อย่างสม่ำเสมอ.....					
69	ก่อนเข้านอนท่านสวดมนต์ ไหว้พระเป็นประจำทุกคืน.....					
70	ชายไทยทุกคน เมื่อถึงเวลา อันควร ก็ควรอุปสมบท.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
71	ท่านรู้สึกพอใจว่า คนไทยช่าง ไม่กระตือรือร้นในเรื่องต่าง ๆ เสียเลย.....					
72	ศิลปวัฒนธรรมของชาติเป็นสิ่งที่ ต้องรักษาไว้เพราะเป็น เครื่องแสดงถึงความเจริญ ของชาติไทยในอดีตตลอดมา.....					
73	เราไม่ควรหลีกเลี่ยงการเสีย ภาษีให้แก่รัฐ เมื่อประกอบ อาชีพใด.....					
74	ท่านยืนตรงทุกครั้งเมื่อได้ยิน เสียงเพลงชาติในที่สาธารณะ.....					
75	ท่านแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เมื่อพบสาธารณะสมบัติเสียหาย หรือถูกทำลายทุกครั้ง.....					
76	ท่านประทับใจชาติบริเวณที่อยู่ อาศัยเนื่องในวันสำคัญของชาติ.....					
77	ความอยู่รอดของประเทศขึ้นอยู่กับ กับความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ของคนในชาติ.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
78	ท่านภูมิใจที่ได้เห็นตัวท่านเอง หรือญาติพี่น้องได้เป็นทหาร รับใช้ประเทศชาติ.....					
79	ท่านรู้สึกเห็นด้วยว่าคนไทย มักจะไม่ค่อยมีความอดทนและ ต่อสู้เพื่อชีวิตของตนเอง.....					
80	ท่านเห็นด้วยกับคำขวัญที่ว่า "ไม่มีความยากจนในหมู่นกขัณฑ์"					
81	ท่านไปวัดเพื่อหาบุญตามเทศกาล ทางศาสนาบ่อย ๆ.....					
82	ท่านจะพยายามอธิบายให้คน ต่างศาสนาเข้าใจพุทธศาสนา อย่างถูกต้อง.....					
83	ท่านร่วมบริจาคทรัพย์บำรุง พุทธศาสนาทุกครั้งที่มีโอกาส.....					
84	ท่านช่วยงานบำเพ็ญกุศลของวัด ตามโอกาส เช่น ทอดผ้าป่า ทอดกฐิน.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
85	ศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ให้คนในชาติได้อยู่รวมกัน อย่างมีความสุข ทั่วมาจน ทุกวันนี้.....					
86	ท่านรู้สึกไม่สบายใจเมื่อใคร ล่วงเกินศาสนาที่ท่านนับถือ...					
87	ท่านตั้งใจว่าจะสอนให้ลูกหลาน ของท่านยึดมั่นในศาสนาที่ท่าน นับถืออยู่.					
88	ศาสนาพุทธ เป็นศาสนาที่มี คำสั่งสอนนำไปประยุกต์ใช้ได้ กับทุกศาสนา.....					
89	ท่านอยากให้รัฐบาลออกกฎหมาย ถึงชั้นประหารชีวิตผู้ที่ทำลาย ศิลป และวัฒนธรรมของชาติ เช่น ตักศิยาพระพุทธรูปหรือ ขโมยวัตถุโบราณลาคาส่งไป ขายยังต่างประเทศ.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
90	การนับถือศาสนาที่แตกต่างกัน ของคนในชาติ ไม่ใช่อุปสรรคที่ สำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างมี ความสุข.....					
91	ทุกบ้านเรือนควรมีพระบรม ฉายาลักษณ์ไว้เป็นนิจขวัญ.....					
92	ท่านยืนตรงทุกครั้งเมื่อได้ยิน เพลงสรรเสริญพระบารมี ในที่สาธารณะ.....					
93	ท่านเฝ้ารับเสด็จเมื่อมีโอกาส ทุกครั้งด้วยความปลื้มปิติ.....					
94	ท่านรำพึงถึงถวายพระพรชัย มงคลเนื่องในวันเฉลิม พระชนมพรรษา.....					
95	ประเทศไทยเป็นประเทศ เดียวที่มีพระมหากษัตริย์ที่ทรง อุทิศพระองค์เพื่อราษฎร อย่างแท้จริง.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริงมาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริง เลย
96	ประเทศไทยอยู่รอดพ้นอันตราย มาได้ทุกวันนี้ก็เพราะพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็น ศูนย์รวมพลังใจและพลังความ สามัคคีของประชาชนในชาติ.....					
97	ท่านรู้สึกท่วงโยและทุกข์ทรมาน ใจเมื่อได้เห็นชาวประมงของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....					
98	ท่านรู้สึกสงสารและเห็นใจเมื่อ ได้เห็นการทํางานอย่างหนัก ของพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัว พระบรมราชินีนาถและ สมเด็จพระราชชนนี.....					
99	งานพระราชพิธีต่าง ๆ เป็น เอกลักษณ์อันน่าภาคภูมิใจยิ่ง ของชาติไทย.....					
100	งานพระราชนิพนธ์ความรู้ เป็นสิ่งที่ท่านปรารถนาอย่างยิ่ง เมื่อท่านจบการศึกษา.....					

ตาราง 15 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบ ฉบับที่ 1 ด้าน
การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	4.4318	16	3.8512
2	2.7813	17	2.9673
3	4.6192	18	3.3312
4	6.0741	19	4.2415
5	3.3286	20	3.3646
6	4.6476	21	5.0969
7	2.7795	22	2.9798
8	3.1109	23	4.0633
9	3.9974	24	3.0688
10	2.8054	25	2.9263
11	3.7558	26	2.3408
12	3.4858	27	5.1186
13	3.0042	28	4.5142
14	3.9323	29	4.1330
15	3.2485	30	3.0689

$$\alpha_1 = .8684$$

ตาราง 16 แสดงค่ากานาจจากเนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบฉบับที่ 2 ด้าน
การประหยัดและออม

ข้อที่	t
31	2.7736
32	3.9886
33	2.0601
34	2.8568
35	4.0944
36	5.1063
37	4.6252
38	3.9595
39	5.5385
40	2.2101

$$\chi^2_2 = .6629$$

ตาราง 17 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบ ฉบับที่ 3 ด้านการ
มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

ข้อที่	t	ข้อที่	t
41	4.0000	51	2.2199
42	4.4125	52	2.7175
43	3.6148	53	3.7614
44	4.8003	54	2.3462
45	6.3546	55	3.1848
46	5.9127	56	2.0908
47	5.0508	57	3.6557
48	5.9760	58	6.7741
49	5.8985	59	6.4640
50	3.8089	60	3.4446

$$L_3 = .8045$$

ตาราง 18 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบ ฉบับที่ 4 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

ข้อที่	t
61	2.5675
62	3.9535
63	2.4049
64	2.0118
65	5.7607
66	2.8190
67	2.4988
68	2.4033
69	4.0624
70	3.7084

$$d_4 = .5890$$

ตาราง 19 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบ ฉบับที่ 5 ด้านการ
มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ข้อที่	t	ข้อที่	t
71	4.4063	86	3.1860
72	4.0662	87	4.6476
73	3.8831	88	2.2975
74	3.1492	89	2.4144
75	1.9767	90	2.9334
76	3.4887	91	2.8235
77	4.2262	92	3.0151
78	3.6332	93	2.9703
79	2.4806	94	5.7155
80	2.2699	95	3.2774
81	6.1404	96	3.2547
82	4.9463	97	3.1229
83	5.0344	98	3.8196
84	4.7791	99	4.1312
85	5.9904	100	2.4452

$$\alpha_5 = .8839$$

$$\alpha_{รวม} = .9470$$